

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXVII Balandis – April 1, 1982 Nr.13

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

ATOMINIAI KALBANT

Nors ginklai pasikeitė, bet
dvasia liko ta pati

Vytautas Meškauskas

Brežnevo sutikimas užšaldyti savo persvarą vid. distancijos raketose Europoje, jei Vakaram nesistengtų tą persvarą išlyginti - ir beveik tuo pačiu metu paskelbta, 17 senatorių ir 122 kongresmanų pasiūlyta, rezoliucija užšaldyti visų atominų ginklų skaičių ir nuo to pradėti derybas; kaip tai galima būtų patikrinti bei eiti prie ginklų skaičiaus sumažinimo - šiame krašte ir Vakarų Europoje sukėlė nemažas diskusijas.

Reikia atsiminti, jog čia - kaip ir Europoje, yra nemažai žmonių, kurie iš viso atominus ginklus laiko morališkai neleistiniais ir net praktiškai neįmanomais, nes kaštuotų tiek daug žmonių gyvybių, kad nelieka jokio pateisinimo juos panaudoti. Jie net atmeta teorišką prielaidą, kad galima būtų panaudoti vadina-mus taktiškus ginklus fronte, pvz. tankų masės sulaukymui, nes sykį pavartojus vieną ginklą, kita pusė atsakys tuo pačiu ir taip toliau iki viso pasaulio sunaikinimo.

Administracija bet kokios rūšies užšaldymui priešinas, nes Europoje sovietai turi persvarą, kurią reikia išlyginti prieš pradedant rimtai kalbėti apie atominų ginklų suvaržymą ir kontrolę. Net strateginiuose ginkluose - t.y. tokiuose, kurie gali pasiekti iš Sovietijos Ameriką ir atvirkščiai - sovietai, jei dar neturi persvaros sprogstamuose užtaisuose (viena raketa gali turėti kelis užtaisus, galinčius pasiekti atskirus taikinius), tai jie vistiek turi daugiau priemonių užtaisams į taikinius nugabenti. Ir bendras jų užtaisų svoris yra didesnis, kas reiškia ir didesnį sunaikinimą. Jei niekas nesikeistų, artimiausioje ateityje sovietai galėtų turėti 'pirmo smūgio galimybę'. Tai yra, jie galėtų sunaikinti visas saugumoje išrikiuotas JAV raketas ir po to jiems dar liktų pakankamai ginklų, jei amerikiečiai bandytų atsikęsti raketom iš povandeninių laivų, ar bombom iš senų B-52 lėktuvų.

Dabartinės administracijos pažiūros ryškėja iš 1983 m. karo reikalams biudžeto lydim-ojo rašto (posture statement) kuriame aiškinama, kad JAV karinę jėgą nori panaudoti tik gynimosi tikslams. 'Mūsų tikslas' - sakoma tame dokumente - 'yra atbaidyti agresiją ar ją tik atsakyti, jei ji vistiek prasidėtų, bet ne pradėti karą ar ataka užbėgti jam (karui) už akių... Iš to išeina, kad mūsų pajėgos turi būti pasiruošusios akcijai priešui pradėjus

karą ir reaguoti taip stipriai, kad priešui padarytų nepakeičiamus nuostolius.'

O kas liečia atominus ginklus, tai 'JAV pajėgos bet kokiom karo aplinkybės esant turi pergyventi pirmą sovietų smūgį ir atsakyti tokiu būdu, kuris leistų pasiekti JAV užsibrėžtą tikslą.'

To paties maždaug norėjo ir buvusios administracijos. Reagano administracija numato kelias kitas konkrečias galimybes:

'Horizontalią eskaliaciją', kas reiškia, kad priešui puolant vienoje vietoje, JAV galėtų atsakyti kitoje, kur būtų tam geresnės galimybės.

'Globalinį konfliktą' - kas reiškia, kad karui prasidėjus vienoje vietoje, jis tuoj išsiplėstų į visą pasaulį. Anksčiau buvo kalbama apie pasiruošimus vesti 'du karus': vieną Atlanto rajone, kitą - Pacifiko, ar 'du su puse karus', ar tik 'pusantro karo', R. Kinijai susipykus su sovietais.

Be to, pagal dabartinę administraciją, reikia skaitytis ir su užsitiesiančiu karu - 'protracted war'. Priešą esą sunku atbaidyti nuo puolimo, jei jis bus įsitikinęs, kad yra galimybė laimėti ilgai užsitiesiam konvencionaliniame kare.

Sitokia politika susilaukė daug kritikos, nes ji reikalauja milžiniškų sumų pasiruošimams bet kokiam atsitikimui, vietoje koordinuotų politinių, ūkinių ir karinių ėjimų, ku-

Bronė Mainelienė ir Stasys Ignatavičius, lydimi skautų vadovų, atidaro Kaziuko mugę Clevelande.
J. Garlos nuotr.

Kaziuko mugė -- skautiško darbo vaisius

Aurelija Balašaitienė

Skautijos ruošiamą tradicinę Kaziuko mugę Clevelande kasmet sutraukia didžiulį būrį lankytojų, kurių metu kiekvienam visuomenės nariui yra proga čia pasidžiaugti dailiais skautų rankų darbais, skaniai pasivaikinti, pabendrauti jaukioje nuotaikoje ir savo buvimu paremti tą jaunimo organizaciją, kuri jau arti keturių dešimtų metų už Lietuvos ribų augina naujas gentkartes Dievo, Tėvynės ir Artimo tarnybai. Mugės tradicinis pobūdis yra nuotaikingas, linksmas ir draugiškas. Čia viešumoje susitinkama su uždariai veikiančiais skautais, jų vado-

riais JAV galėtų perimti iniciatyvą, o ne laukti naujų staigmenų.

(Nukelta į 2 psl.)

vais ir tais, kurių darbo ir pasišventimo dėka toji organizacija klesti - būtent, skautų tėvais, dažnai išliekančiais nepastebėtais. Tai ištisų metų pasiruošimo šventė, kurioje skautai parodė save iš visų savo veiklos pusių. Organizuo-tai dalyvaudami pamaldose, savo šventę pradeda Dievo palaimos ženkle. Dievo Motinos parapijos šventovėje klebonas kun. G. Kijauskas skautams pritaikytu pamokslu maloniai nuteikė maldininkus, taip pat visus skatindamas gausiai mugę lankyti ir ją paremti.

Trumpą oficialią atidarymo programą pravedė ps. Vilija Nasvytytė. Buvo maloni staigmena, kai Neringos Tn. tuntininkė vs Stefa Gedgaudienė, pasveikinusi svečius iš arti ir toli, Kaziuko Mugę atidaryti pakvietė ne ką kitą, o

iki šiol vis dar nepakankamai įvertintus ir pagerbtus tėvų atstovus. Buvo nepaprastai miela stebėti, kai žalios juostos kirpti žygiavo Bronė Mainelienė, visam Clevelandui pažįstama šeimininkė ir skautų veiklos darbų talkininkė, ir Stasys Ignatavičius, daugelį metų atliekantis sunkias skautus remiančio tėvo pareigas. Juodu lydėjo Pilėnų Tn. tuntininkas Remigijus Belzinskas, ps. Julija Ignatavičiūtė-Taorienė ir Klaipėdos Vt. vietininkas Marius Juodišius. Tai bene pirmą kartą skautų tėvams išreikšta seniai užsitarnauta simboliška pagarba. Svečių tarpe buvo malonu matyti iš Chicagos atvykusius Aušros Vartų Tn. tuntininkę Adelę Izokaitienę, Lituanikos Tn. tuntininką Romą Rupinską ir kt.

Mugę atidarius, svečiai pasipylė dideliu būriu po žaviai dekoruotą salę. Teko pastebėti, kad šiais metais skautiški stalai pasižymėjo geros kokybės gaminiais. 'Tai daugiau dailės paroda, negu mugė!', prasitarė medžio drožiniais ir margučiais apsikrovusi viena lankytoja. Minioje nuotaikingai maišėsi margaspalvis klounas (ps. Ciedrė Kijauskienė) su balionų keke, į mugę įbėgu si su dideliu, gauruotu šuneliu. Kurį laiką ją lydėjo gražiai nugrimuota 'klounytė' (Heleina Macevičiūtė).

Kavinėje ilgos eilės pietautojų vertė virtuvės šeimininkes prakaituoti. Patiekalai buvo skanūs, nebrangūs, o patarnaujantys skautai, su maišais rankose, sąžiningai prižiūrėjo švarą. Stalai, kurie visada atrodė švarūs ir tvarkingi, buvo padengti baltomis staltiesėmis ir padabinti geltonais narcizais. Tortų stalas šiais metais buvo itin turtingas įmantriais kepiniais.

Viršutinėje salėje, šalia scenos, buvo tradicinis Velykų (Nukelta į 13 psl.)

Amerikos Lietuvių Tarybos delegacija su sen. Charles Percy po Lietuvos Nepriklausomybės minėjimo JAV Senate 1982 m. vasario 23 d. Iš kairės: kun. dr. Juozas Prunskis — ALTo Informacijos direktorius, sen. Charles Percy — pravedęs minėjimą JAV Senate, Ramunė Tričytė — ALTo valdybos narė, dr. Leonas Kriaučeliūnas — ALTo vicepirmininkas, Scott Cohen — sen. Percy reikalų vedėjas.

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

Dar apie atominę politiką. - Posūkis į dešinę Prancūzijoje ir Vakarų Vokietijoje. - Perversmas Guatemaloje.

Londoniškis The Economist taip suveda laikiną propagandos karo dėl atominių ginklų balansą:

„... Brežnevas gali gudriai spausti JAV pradėti derybas dėl atominių ginklų sumažinimo. JAV nerangiai pačios atsidūrė kampe, aiškindamos, kad nesiderėsiančios iki nepagerės padėtis Lenkijoje. Neatrodė, kad taip atsitiktų. Ir amerikiečiams gali prisieiti vistiek kalbėtis - nuduodant, kad Lenkijoje geriau, arba toliau atsisakyti tartis ir leisti Brežnevui juos apkaltinti nenoru kalbėti apie svarbiausią dalyką -- gresiantį atominį karą. Nė vienas iš tų pasirinkimų atrodo patrauklus.“

...

Ta pačia tema kalbėdamas N.Y. Times kolumnistas James Reston prikiša prezidentui Reaganui visai užmiršus tą svarbų reikalą, nors paskutiniu laiku didėjęs sąjūdis prieš atominius ginklus privertė juo susirūpinti politiniais sumetimais.

Girdi, Vakarų Europos valstybių - kurias Reaganas žada aplankyti birželio mėn. - vyriausybės yra išpėjusios, kad jis turi skaitytis su didesnio masto priešatominėmis demonstracijom.

Anot kolumnisto, Reaganas - po pasikalbėjimo su Meksikos prezidentu Lopez Portillo

lo ir Prancūzijos Mitterrandu - atsisakė nuo anksčiau užimtos kietos linijos ir apsisprendė už derybas dėl Centro Amerikos ir pradėti kalbėtis su sovietais dėl atominio apsiginklavimo. Tačiau toks linijos pakeitimas vargiai ar nuramins atominių ginklų priešininkus, nes tie kalbą ne kariniais ar politiniais terminais, bet stačiai apie gyvybę ir mirtį. Jauni protestuotojai, aišku, neatsimena, kad faktinai kaip tik Amerika - nuo pat atominių ginklų pradžios - reikalavo jų apribojimo ir net visiško uždraudimo. Nelaimei, tai yra užmiršusi ir Reagano administracija, palikusi propagandos karo prieš atominius ginklus vadovybę Sovietijai.

...

Apie sąjūdžio prieš atominius ginklus stiprumą parodo ir paskutiniai rinkimų rezultatai į Zem. Saksonijos seimelį. Ten 'Zalieji' - t.y. partija, kurios programa yra kova prieš atominius ginklus ir už ekologiją/gamtos išlaikymą - surinko 6.5% visų balsų ir tokiu būdu turės savo atstovus. Jie atitraukė rinkikus nuo socialdemokratų, kuriems gautų balsų nuostimis, nuo pereinamųjų rinkimų, sumažėjo nuo 42.2% iki 36.5%. Absoliučia daugumą tačiau gavo krikščionys demokratai, surinkę net 50.7% (paskutiniuose rinkimuose - 48.7%).

Toks, nors nelabai žymus, posūkis į dešinę visų pirma laiko komas nepasitenkinimo kancelieriu Schmidt ženklu. Du socialdemokratų atstovai Bonnos seime pasitraukė iš socialdemokratų ir įkūrė naują 'demokratinių socialistų' partiją, kuria žada smarkiai demonstruoti prieš Reaganą, jo vizito Bonnoje birželio 9 ir 10 d.d. metu. Naujos partijos pažiūros į atominius ginklus yra panašios į 'Zaliųjų'.

...

Nuotaikų posūkį į dešinę parodė ir Prancūzijos savivaldybių rinkimai. Jose socialistai - prezidento Mitterrando partija - išlaikė turėtas pozicijas, bet smarkiai pralaimėjo komunistai. Jie surinko tik 12.11% visų balsų, nors ilgą laiką po 2-jo pasaulinio karo pastoviai surinkdavo maždaug penktadalį visų balsų. Dar per paskutinius parla-

mento rinkimus jie surinko 16%. Jie tikėjosi, kad panašiai surinks ir per dabartinius savivaldybių rinkimus, nes per juos daugiau pasisakoma už asmenis ir ta proga mažiau prikišamas paklusnumas Maskvai. Bet tos viltys neišsipildė.

Kaip žinia, komunistai yra socialistų vadovaujamos vyriausybės partneriai. Dabar jų balsas ten dar daugiau sumažės. Kairiųjų koalicija, per paskutinius rinkimus gavusi 6% daugumą, dabar surinko apie pusę visų balsų. Daugiausiai laimėjo neo-gaulistai, vadovaujami Paryžiaus burmistro Jacques Chirac, nors ir gavo mažiau vietų negu buv. prezidento Giscard d'Estaing partija. Dešinieji dabar kontroliuos 58 departamentų tarybas, kairieji - 37. Kaip tyčia, socialistų vyriausybė departamentų teises gerokai praplato.

...

Jei demokratiniuose kraštuose labai mažas balsuotojų pakrypimas į vieną ar kitą pusę leidžia padaryti išvadą apie nuotaikų pasikeitimą, mažiau išsivysčiusiose šalyse valdžios ir toliau keičiasi perversmo būdu. Pereitą savaitę pergyvenom net du: Bangladeše - pačioje skurdžiausioje pasaulio valstybėje ir Guatemaloje. Perversmas paskutinioje sukėlė didesnį susidomėjimą, nes ji yra viena centrinės Amerikos valstybių, joje veikia komunistiniai partizanai. Ji be to yra El Salvadoro, o taip pat ir Meksikos kaimynė.

Kaip praneša N.Y. Times, JAV ambasados pareigūnai perversmo tikėjosi jau nuo sausio mėn., nes iki šiol buvęs prezidentas nebuvo populiarus ir kovo 7 dienos rinkimus buvo laimėjęs apgaulės būdu. Sun-

■ Iš kitos pusės

Baigdamas DIRVOJE savo straipsnių seriją apie sovietinio komunizmo bankrotą Dr. Antanas Butkus šaukiasi vienybės ir randa jai vilties:

"Platesnio susitarimo galimybė optimizmą kelia pernai LB-nės komisijos, vadovaujamos Algimanto Gečio pakantriai atsieltas susitarimas su ALTa bendrai atremontuoti Pasiuntinybės rūmus Washingtone."

Tai būtų didelė naujiena, jei būtų... teisinga. Jos tačiau nepatvirtina nei pats A. Gečys pasikalbėjime su P. LIETUVIU, nors ten džiaugiasi mažesniais atsiekimais. Tarp mūsų kalbant, Pasiuntinybės rūmų remontas nelabai vilioja bent kurios mūsų institucijų, kurioms trūksta pinigų savo bėgamiems reikalams patenkinti. Kitaip juk nebūtų peštynių dėl Vasario 16 d. minėjimo progą aukų rinkimo! Iš kur gausi dar kokia 50 ar daugiau tūkstančių?

Iš tikro spaudoje iškėlus pasiuntinybės remonto reikalą ir nė vienai institucijai nesigriebiant iniciatyvos rinkti aukoms, jos pradėjo plaukti iš pavienių žmonių. Viena tautietė paaukojo 5,000 dol., keli asmenys ir viena draugija — po tūkstantinę. Šimtai kitų rado reikalo paremti mažesnę sumom. Ne be to, kad prie tos akcijos vėliau neprisidėtų ir organizuota visuomenė, specialiai tam sudaryti komitetai, kurių tarpe atžymėtinas yra Detroito, Mich.

Tik kai pradėjusios plaukti aukos įgalino pradėti skubiausius darbus, buvo sudarytos komisijos, pradėję, kaip pas mus įprasta, puoselėti grandiozinius planus, sąmatas kelių šimtų tūkstančių dolerių, kuriuos vargu ar pasiseks surinkti ir klausimas ar verta.

Ta istorija, kaip ir kitos panašios nuo pat lietuviškos veiklos šiame krašte pradžios, pakartotinai įrodo, kad daugiau lėšų galima surinkti partizaniniai kaip bendrai, Panašiai yra ir su visuomenine veikla. Pluralistiniame krašte negali būti tik vienos organizacijos, bet atskiros gali retkarčiais susiburti bendrai talkai.

vm

ku ten nelaukti karinio perversmo, jei 15,000 kariuomenėje yra 900 generolų ir pulkininkų. Be to ir socialinės sąlygos neduoda jokios garantijos stabilumui.

Plotu Guatemala yra kiek didesnė už Ohio, gyventojų turi per 7 milijonus. Beveik pusė jų indėnai, gyvena skurdžiose sąlygose, pastaruoju laiku pradėję reikalauti daugiau teisių. Valdančiųjų sluoksnį sudaro ispanų-indėnų mišinys vadinamieji 'Ladinos'. Nuo pat pasiskelbimo nepriklausoma 1839 m., Guatemala valdo įvairių pažiūrų kariai.

Iš perversmo išplaukusios karinės tarybos-juntos priešakyje stovi generolas Rios Mott, kelis kartus kandidatavęs į prezidentus. Jis laikomas krikščioniu demokratu. Kalbėdamas į tautą, generolas šaukėsi Dievo pagalbos:

'Aš tikiu į mano Dievą, mano Mokytoją ir mano Karalių, kuris man vadovaus, nes tik jis vienas gali duoti ar atimti bet kokią jėgą.'

Kol kas, gen. Mott suspendavo konstituciją. Manoma, kad jis daugiau skaitysis su

žmonių teisėmis, kaip buvusieji valdovai ir todėl JAV galės atnaujinti jam karinės pagalbos teikimą. Dėl nesiskaitymo su žmonių teisėmis, pagalba buvo nutraukta 1977 m. Po to Guatemala turėjo karinius patarėjus iš ... Izraelio. Perversmas praėjo be kraujo praliejimo.

DIE REPAIRMEN

A National leader in the manufacture of quality tools, dies, metal stampings and nationally distributed consumer products has immediate opening for Die Repairmen on both shifts. Applicants must have knowledge of Die repair with a minimum of 2 years experience required. Excellent earnings, fringe benefits, steady employment and ample overtime. Apply in person at the Personnel Office of Modern Tool & Die Co. 700 Liverpool Dr. (off Grafton Rd.) Valley City OH (near Brunswick)

(9-13)

OPPORTUNITY FOR PROFESSIONAL HELP to work and live in a small congenial community and hospital near Dallas, Texas. DIRECTOR OF NURSING SERVICE with masters degree in psychiatrics also REGISTERED NURSE for general psychiatric and medical/surgical geriatrics. Competitive salary & fringe benefits. Must be eligible for licensing in Texas.

Apply call or write to: TERRELL STATE HOSPITAL P. O. Box 70, Terrell, Texas 75160 214/563-6452, Ext. 332 — APP/JEO (6-13)

Viesėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKE — ĮSITIKINSITE.

Atominiai kalbant...

(Atkelta iš 1 psl.)

Pesimistams nūdienė situacija gali priminti 1939 metus. Tų metų rudenį Hitleriui be karo paskelbimo įžygiavus į Lenkiją, Prancūzija turėjo 110 divizijų. Prieš jas Vokietija paliko tik 30 divizijų, kurių tarpe tik 12 buvo palyginti geram stovyje. Karinės medžiagos - šaudmenų ir t.t. - vokiečiai turėjo 8 savaitėms, prancūzai ištisiems metams. Kariniai specialistai mano, kad prancūzai tada dar būtų galėję pačiu blogiausiu atveju priversti vokiečius atsitraukti iš Lenkijos, o geriausiu - priversti Vokietiją kapituliuoti ir atsikratyti Hitlerio. Tuo atveju ir Lietuva būtų turėjusi šansą išsilaikyti nepriklausoma, nors sovietai ko gero iš savo įtakos zonos labai nenorėtų išleisti Latvijos ir Estijos... Bet prancūzų nuotaikos tada buvo tokios, kad daugelyje vietų jų kareiviai iškabino ant savo apkasų plakatus: 'Mes pirmi nešausime'. Vėliau, Kremliaus įsakymu visai pakeitusi savo pozicijas, Prancūzijos kompartija labai išpopuliarino klausimą: 'Kam mums mirti dėl Dancigo?'. Ar tai nepriėmė dabartinių demonstracijų prieš atominius ginklus?

Tos pamokos Kremlius iki šiol neužmiršo. Jo doktrina ir toliau skelbia, kad puolimas yra geriausias gynimasis.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA (USPS 157580)

POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$17.00. Single copy 35 cents.Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro numerio
kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais
ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespaus-
dinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.

PAVĖLUOTAS LAIŠKAS SU KLAIDINANČIAIS KOMENTARAIŠ

Klaidinančios informacijos, paremtos sąmoningai suklauto-tais dokumentais, šiandien glėbiais pagaminama okupuotoje Lietuvoje. Mūsų istorijos klas-
tojimā tenai labai rimtai ap-
tarė istorikas dr. J. Jakštas pas-
kutiniame Naujosios vilties nu-
meryje. Atrodytų, kad mums
iševijoje nebūtų jokio reikalo
talkinginkauti okupacijos 'isto-
rikams' ir čia skelbti viena-
šališkus dokumentus, liečian-
čius tenai jau seniai išniekintą
netolimos praeities laikotarpį,
palydint juos suktai iškreiptais
komentarais. Bet, pasirodo,
taip nėra. Štai neseniai š.m.
Aidų 1 Nr. - nei iš šio, nei iš
to - pasirodė atspauostas prof.
S. Salkauskio laiškas, 1935 m.
rašytas prez. A. Smetonai, su
dr. J. Girkniaus palyda. Laiš-
ko septyni puslapiai, komen-
tarų - trys.

Turime pabrėžti, jog visiškai
nesišauname kito leidinio
redakcijai įtaigoti, ką ji turi
skelbti ir ko neskelbti. Tai gry-
nai jos reikalas. Bet mes jau-
čiame pareigą tuo tarpu bent
prabėgomis reaguoti tada, kai
negalilestingai kraipoma, šian-
dien dar daugeliui gerai pri-
simenama, tikrovė. Atsilie-
piame, kad nebūtų klaidina-
mi tie, kuriems neteko ano lai-
kotarpio išgyventi. Netylime
ir dėl to, kad toks išpuolis Ai-
duose pasirodo nebe pirmą
kartą, neleidžiant kitaip gal-
vojantiems ten pat pasisakyti.

Prof. S. Salkauskio laiškas
prez. A. Smetonai skelbiamas
pirmą kartą tik dabar, po dau-
giau negu keturiasdešimt me-
tų, kad ir vienas, ir kitas jau
seniai mirę. Gal būtų netiks-
lu abejoti jo autentiškumu, ta-
čiau plačiuose komentaruose
tuščia būtų ieškoti atsakymo,
kada po jo parašymo susiklostę
ivyčiai, iškaitant valstybinės
nepriklausomybės netekimą ir
po jo sekusias tris svetimųjų
okupacijas, daugelį anuomet
karštai diskutuotų dalykų iš-
sprendė taip, kaip nei vienas
nei kitas nenorėjo. Kultūrin-
gai mandagus laiško turinys
būtų buvęs visiškai kitoks, jei-
gu jis būtų rašytas bent šešeta
metų vėliau, t.y. prieš auto-
riaus mirtį. Tada nebūtų bu-
vę progos ir komentarams gre-
ta jo atsirasti.

Bet ir to nereikėjo. Jau pas-
kelbtoje redakcijoj autorius pa-
brėžia: 'Suprantu dargi ge-
rai, kad mano raštas išėjo tam
tikra prasme vienašališkas: ne

rašiau apie tai, ką būčiau ga-
lėjęs pasakyti tautininkų reži-
mo pateisinimui, kaip lygiai
nerašiau ir apie tuos kaltini-
mus, kuriuos būčiau galėjęs
nukreipti opozicijai, taip pat
nestovinčiai reikiamoje aukš-
tumoje..'

Vadinasi, autorius žinojo,
kad yra motyvų tautininkų re-
žimui pateisinti ir tokių pat ne-
rimstančiai opozicijai 'dėl ne-
stovėjimo reikiamoje aukštu-
moje' priekaištauti, bet laiške
jis kaltina tautininkų vyriausy-
bę dėl jos nedemokratiškumo,
bažnyčios-valstybės san-
tykiuose susidariusios įtam-
pos, tiesiogiai ar netiesiogiai
ugdomo servilizmo (pataika-
vimo, vergiškumo - ypač galin-
giems valdantiejiems), užkliū-
va už kariuomenės sukilimo,
Suvalkijos ūkininkų maišto ir
t.t. Atrodo, komentatorius -
būdamas autoriaus mokiny-
s galėjo žinoti, arba - prieš skel-
biant komentarus - išsiaiškinti
tuos abu autoriaus nutylėtus
dalykus. Tada tikrai būtų pa-
sitarnavęs tiesos ieškojimui,
bet gal būtų užsisklendęs du-
ris tolimesniam filosofavimui.

Kada jam ne tiesa rūpėjo,
jis tylomis praėjo ir pro ūki-
ninkų maištą, kuriam prieš-
valstybinių agitatorių veiklai
pakankamai yra atskleidę so-
vietiniai šaltiniai, puikiai pri-
einami ir autoriui. Nekalba
jis ir apie bažnyčios-valstybės
santykiuose nediplomatišką
Vatikano atstovo elgesį, kaip
tuose pat Aiduose aprašo dr.
V. Maciūnas. Kažkaip jam
nesuprantama, su koku jaus-
mu prez. A. Smetona patvir-
tinęs prof. S. Salkauskį Vy-
tauto Didžiojo universiteto rek-
toriumi, bet užtat nutyli kitų
politinių pažiūrų asmenų sky-
rimą aukštoms valdžios parei-
goms, koalicinės vyriausybės
sudarymą, didžiules sumas lė-
šų Bažnyčios reikalams, be jo-
kios diskriminacijos stipendijų
skirstymą Vak. Europos uni-
versitetuose studijuoti ir pan.

Tuos dalykus priminus, bū-
tų nebeatogavo rašyti, kad 'Pre-
zidentas buvo per daug įsiti-
kėjęs į save (...), jis ryžosi sa-
vo autoritetiniu režimu dar la-
biau sukaustyti tautą, dar
griežčiau įtvirtinti vienapar-
tinės sistemos siekiamą tauti-
nę vienybę'. Tai aiški netei-
sybė.

Apskritai, paskelbto laiško
negalime laikyti istoriniu do-
kumentu, nes jis teatšviečia

JIE GIMĖ PIETŲ AMERIKOJE (4)

Kokiose sąlygose auga jaunas Venezuelos lietuvis?

Vėlai vakare, vasario 13
dieną, užsistatau trumpo-
mis bangomis duodamas iš
Anglijos BBC žinias. Prie-
du duoda specialų reportažą
apie vykstantį suvažiavimą,
kuriame bus aptarti tarp-
tautiniai naftos gamybos
klausimai. Anglas reporte-
ris savo trumpame aptari-
me daugiausiai vietos skir-
ia Venezuelos bituminių
požeminei juostai, kurią pa-
lygina su milžinišku pože-
miniu naftos ežeru ir pabrė-
žia, jog ten esama daugiau
sunkiosios naftos, negu
drauge sudėjus visus kitus
pasaulio sunkiosios naftos
rezervus.

Visa tai, mes, čia Vene-
zueloje gyvenantieji, jau se-
nai žinome. Užsuku radijo
migtuką ir saldžiai užmie-
gu.

Sekantį rytą verčiu pus-
ryčiaudama vasario 14 die-
nos dienraštį. Užtinku at-
spausdintą JAV Užsienio
reikalų p a s e k r e t o r i a u s
James L. Buckley kalbą
JAV senatė. James Buck-
ley, kalbėdamas apie lėktu-
vų F-19 pardavimą Vene-
zuelai sakė: "Venezuela ga-
mina šiuo metu 1.9 milijon-
us statinių naftos į dieną.
Be Meksikos, Venezuela yra
pagrindinis naftos šaltinis
mūsų pusrutulyje. Jei iš
Persų įlankos naftos tieki-
mas nutruktų, Venezuelos
nafta būtų kritiškai reika-
linga JAV-bėms. Venezuela
yra strateginėje pozicijoje.
Kontroliuoja rytinius var-
tus į Panamos kanalą ir
yra prie rytinių Karibų jū-
ros kelių, kuriais vyksta di-
džiausia dalis mūsų tarp-
tautinio judėjimo ir kuriuo
atgabenama mums naftos
importai iš užsienio."

Ką visa tai reiškia Vene-
zueloje gyvenančiam lietu-
viui? Tas reiškia, kad jo už-
darbis yra, išvertus dole-
riais, aukštesnis negu ki-
tuose Pietų Amerikos kraš-
tuose gyvenančių asmenų.
Tačiau tas irgi reiškia, kad
jo pragyvenimo išlaidos yra
nepalyginti ukštesnės, negu
pav. JAV-ėse ar Kanadoje
gyvenančio lietuvi, nes to-
kia jau yra naftą gaminan-
čių kraštų taisyklė.

Padienis sostinėje gyve-
nančio paprasto darbinin-

tik dalį autoriaus galvosenos ir
tą pačią nepilnai, o greičiau-
sia tik tiek, kiek jis negalėjo at-
sisipirti iš santūrumo mušan-
čiam savo buvusių mokinių
spaudimui - net ir tų, kurie
okupacijos metais nuėjo sveci-
miesiems pataikavimo keliu,
kada tauta, su mažomis išim-
timis, pasiliko ryžtinga ir pa-
tvarti didvyriškai priešintis sve-
timai okupacijai jos pradžioje,
ir net šiais laikais.

JURATĖ STATKUTĖ DE ROSALES

ko atlyginimas yra maž-
daug US \$30; mokslus bai-
gusio asmens mėnesinė al-
ga gali būti tarp \$1,500 ir
\$3,000 ar net žymiai dau-
giau. Tačiau maisto, buto,
drabužių, manufaktuotų
prekių kainos gali siekti
dvigubai, net keleriopai
tiek, kiek už tą patį daiktą
yra mokama JAV-ėse.

Laisvo pardavimo auto-
mobilis kainuoja nuo
\$10,000 iki \$35,000 ar net
daugiau, pagal tai, ar au-
tomobilis buvo importuotas
gatavas ar sudėtas iš im-
portuotų dalių vietoje, ar
gal gamintas Brazilijoje,
Ekvadore ir pan. Yra keli
maži auto modeliai, kuriuos
valdžia verčia pardavinėti
žemesnėmis, valdžios nu-
statytomis kainomis nuo
\$8,000, bet tokį "reguliuo-
tą" modelį gauti yra ne-
lengva. Maisto didelė dalis
yra importuota iš užsienio.
Drabužius, apavą yra sten-
giamasi pirkti JAV-ėse,
dažniausiai Floridoje, nes
kainų skirtumas yra toks
didelis, jog apsimoka mo-
kėti už kelionę į Miami.

Venezueloje nėra valiū-
tos keitimo kontrolės. Lėk-
tuvo bilietas į Miami ir at-
gal kainuoja US \$410.00, į
New Yorką ir atgal \$430.00.
Toks pat bilietas į Braziliją
kainuoja dvigubai brangiau,
\$858.00, nors atstumas iki
New Yorko ir iki Rio de
Janeiro kilometrais nuo Ca-
racas yra beveik tas pats.
Kelionė į Argentiną jau yra
sunkiai pasiekiamas liuksus-
sas, kainuoja arti tūkstan-
čio dolerių. Šį faktą reikia
labai imti dėmesin, kai yra
planuojama kultūrinė Pietų
Amerikos lietuvių veikla:
Venezuelos lietuviui yra
dvigubai pigiau pasiekti
JAV, negu pietų konuso
valstybes.

Išvadoje, palyginus Ve-
nezuelos lietuvių ekonominę
padėtį su jo profesijos šiau-
rės Amerikos lietuviu pa-
dėtimi, pastebime, kad abie-
jų įplaukos yra panašios,
tačiau finansinis pajėgumas
Venezuelos lietuviu atveju
yra žymiai mažesnis vien

todėl, kad pastarasis yra
priverstas daug daugiau iš-
leisti tam, kad pragyventi,
sakyčiau, tam, kad pavaly-
gyti.

Venezueloje augantis jau-
nuolis yra nuolatiname
kontakte su "kajmynu iš
šiaurės", tačiau jo galvose-
na šiek tiek skiriasi nuo
JAV jaunuolio. Venezuelos
lietuviukas daug daugiau
laiko praleidžia su tėvais;
daugumoje šeimų yra pie-
taujama ir vakarieniam
namuose, bendrai. Gy-
vena tėvų namuose, su tė-
vais, broliais, seserimis; ar-
timas ryšys yra palaikomas
su seneliais ir trijų gene-
racijų nuolatinio tarpusavio
bendravimo reiškinyje yra
dažnas bei normalus. Tėvų
įtaka jaunuolio formavime
yra stipresnė, negu aplin-
kos įtaka ir "tradicinės ver-
tybės" laikosi tvirtai.

Už namų gyvenimas jau-
nuolio nelepina. Mokyklos
suole, gimnazijoje, univer-
sitete, darbe, jaunuolis turi
atlaikyti stiprią konkuren-
ciją, nes nafta sutraukė iš
įvairiausių pasaulio kraštu
patį veržliausią elementą,
kuriam reikia arba prilygti,
arba jį viršyti. Mieste, pie-
tietiška betvarkė verčia pi-
lietį gintis kaip jis išmano,
o šoferį vairuoti kaip ga-
li... ir kaip negali. Už
miesto, to paties amžiaus
lietuviukas yra labiau su-
brendęs ir savistovas negu
jo atitikmuo šiaurėje.

Venezuelos Lietuvių Jau-
nimo Sąjunga, kuri yra vie-
nintelė krašte lietuvių jau-
nimo organizacija ir kuriai
teoriniai priklauso visi lie-
tuvių kilmės jaunuoliai, vei-
kia be vyresniųjų interfe-
rencijos. Planai yra apta-
riami visuotinių susirinki-
mų metu. Po to, pats jauni-
mas rūpinasi palaikyti glau-
dų ryšį su vyresniaisiais,
kai reikia paprašyti patari-
mo ar pagalbos, o kuomet
vyresnieji paprašo, yra duo-
dama vyresniesiems jaunų-
jų pagalbą. To pasekoje, per
paskutiniuosius gal dešimtį
metų, stambesnių bendruo-
menės parengimų Venezue-
loje pats darbo nugarkau-
lis buvo jaunimas.

(Bus daugiau)

JEI JUMS REIKIA UŽDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR
PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽININGAI.

Dengiamo stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarkome
kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po
stogu kablus kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat
atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir KUNARS KAULINS Lakewood, Ohio

SENO ŽEMAIČIO ATSIMINIMAI (12)

Domas Burneikis

Bolševikai grįžta...

Komitetas pirmiausia nutarė paleisti iš kalėjimo apskrities kalėjimo pirmininką Kryževičių. O kitą rytą - radome rusų kariuomenę su komisaru jau vėl sugrįžusius į miestą.

Rimtai susirūpinome, ką daryti dėl Kryževičiaus: jis buvo suimtas rusų kariuomenės ar raikomo įsakymu, o mes, pasinaudoję valdžios nebuvimu, jį paleidome. Veikti reikėjo greitai, kad užbėgtume už akių dar blogesniems įvykiams. Kitų komiteto narių negalėdami sugaudyti, mudu su Untuliu sutarėme tuojau pat eiti pas rusų karo komendantą ir išsiaiškinti.

Cia turiu pasakyti, kad aš - kaip 'finansų ministeris' - buvau perėmęs savivaldybės išdą: tuščią geležinę spintą, išskyrus joje buvusią užrakintą geležinę dėžutę. Neturėdami rasto negalėjome patikrinti, kokie turtai joje slepiasi, o ne vienam neužklydo į galvą mintis, kad rusai niekada nebūtų palikę čia tos dėžutės, jei joje būtų buvusi kokia nors vertybė. Tad aš, bijodamas kad kas nors tos dėžutės su 'brangenybėmis' nepavogtų, atitemčiau ją vakare į savo kambarį, o dabar pasiėmiau kartu, eidamas su Untuliu pas komendantą. Dėžutė svėrė gal dešimtį ar penkioliką kilogramų. Kai perdaviau ją Cypui, jis šypsodamasis čia pat ją atidavė ir parodė, koks turtas joje buvo: specialiai okupuotam kraštui nukaltos geležinės, surūdijusios vokiškos kapeikos ir dvikapeikiai.

- O, kad jas kur perkūnas! - šuktelėjau pamatęs.

Rusų komendantūra buvo įsikūrusi Didžiojoje gatvėje, šventoriaus papėdėje. Komendantas besąs jaunas praporščikas (jaunesnysis leitenantas) ir gana sukalbamas žmogus. Jis jau žinojo apie Kryževičiaus paleidimą. Sužinojęs, kad mes esame tie, kurie paleidome jį įsakymu suimta kalinį, iš pradžių smarkokai užsipuolė: 'kokią mes teisę turėję tai padaryti? Untulis, kaip teisininkas, jam ir paaiškino. Esą, dar Romos imperijos laikais buvo teisė, kuri ir dabar tebegaliojanti, būtent: kai viena valdžia laikinai pasitraukia nepalikusi savo vietoje kitos, tai vietos piliečiai turi teisę sudaryti laikiną valdžią, kuri turi tokią pat galią, kokią turėjo ir pasitraukusioji; jos įvykdyti veiksmai yra teisėti. Yra valia vėliau grįžusios valdžios tuos veiksmus patvirtinti ar panaikinti. O mes Kryževičių paleidome dėl to, kad mūsų įsitikinimu jis buvo nekaltai suimtas.

Komendantas, išklauses Untulio aiškinimų, kiek pagalvojęs pareiškė, kad jis Kryževičių palieka laisvą su sąlyga, jog jis kitą dieną dešimtą val. ryto jam prisistatys ir vėliau laikysis jo patvarkymų. Kitu atveju - mes atsakysime. Jo sprendimas vis dėl to buvo griežtas ir mums labai nemalonius, nelauktas.

- Tai dabar, galimas daiktas, esame įkliuvę. Mudviejų likimas dabar priklauso nuo Kryževičiaus geros valios. Aš

neabejoju jo gera valia, bet ar ji surasime, ar nėra pasislėpęs? - susirūpinęs kalbėjo man Untulis.

Pasiuntėme tuojau pat žmogų į Kumpikų dv. su laišku. Mūsų laimei, Kryževičius buvo namie. Atsakydamas į mūsų laišką jis pareiškė, kad - kas bebūtų - jis atsilankys pas komendantą jo nustatytą dieną ir valandą. Sužinoję tai, mudu su Untuliu laisviau atsikvėpėme.

Kryževičiui buvo nustatyta kiekvieną dieną dešimtą val. atsilankyti į komendantūrą, tačiau ji greitai atleido nuo tos nemalonios ir varginančios pareigos.

Vieną dieną Būdinas įsakė man 9 val. vakare ateiti į raštinę, reikėsią padaryti korektūrą jų išleidžiamų įsakų bei potvarkių. Ir čia pat išrašė leidimą naktį vaikščioti mieste. Bet vakare jokių korektūrų taisyti man nesiūlo (vėliau sužinojau, kad tą vakarą korektūras taisė Sondeckis, vėliau iš komisarų tarybos pasitraukęs) Sėdėdamas prie savo stalo ir laukdamas įsakymo, pro praviras duris į komisarų kambarį, galėjau girdėti posėdžiaujančių balsus, ir net kai kuriuos žodžius. daugiausia ir garsiausiai kalbėjo Cypas ir karo komisaras-latvis.

Jie kalbėjo rusiškai. Buvo sprendžiamas trijų žmonių likimas: jau minėtojo Zalimo ir dar dviejų kitų.

- Rastréiat (sušaudyti)! - garsiai pasakė Cypas po ilgesnės tylos ir taip pat garsiai tą patį sprendimą pakartojo karo komisaras. Kitų visai negirdėjau. Greičiausiai, šie sutiko vien galvos nulenkimu. Ir kitą rytą tie visi trys buvo sušaudyti.

Komisariato įstaiga buvo stropiai saugoma dieną ir naktį. Laiptų viršutinėje aikštelėje nuolat budėjo kulkosvaidininkas su 'maksimu'.

Visą tą laiką, kol čia laikėsi rusiškai komunistinė valdžia, mes su karininku Garbuliauskiu (vėliau Lietuvos kariuomenės kapitonas ir, į atsargą išėjęs, rodos buvo Kauno kalėjimo viršininkas) daugiausiai išrašinėjome žmonėms, norintiems išeiti iš miesto, leidimus. Kartais tų leidimų norinčių būdavo tiek daug, kad susidarydavo eilutė. Leidimai tegaliojo tik vienam kartui, bet žmonės naudodavosi jais ir kelis kartus, nes rusų sargybiniai žiūrėjo, kad tik būtų antspaudas. Daugumoje jie turinio neskaitė, nors ir rusiškai parašyti buvo. O už kiekvieną leidimą buvo imama po rublį.

Nėra abejonės, kad leidimai buvo įvesti ne saugumui patikrinti, bet stačiai pasipini gauti. Salia šitos rublinės kontribucijos buvo išsiuntinėti ir kaimus būria raudonarmiečių rekvizuoti visokių maisto gėrybių. Buvo siunčiami daugiausia vietiniai, tur būt tam, kad apiplėšiamųjų žmonių pyktis būtų nukreiptas į savus žmones, bet ne į rusus, nors tie krašto užgrobikai buvo tikrieji plėšikiškų rekvizicijų reikalautojai.

Kartą keli iš kaimų grįžę raudonarmiečiai atėjo pas komisarą Būdiną su protestu: 'mes tik plėšia ir plėšiam iš žmonių paskutines jų maisto atsargas, kurios dar užsiliko paslėptos nuo vokiečių žandarų'. Būdinas staiga piktu rėksmu nutraukė jų kalbą ir jau maniau, kad jis tuoj pat pašauks rusus ir pareikalaus, kad tie būtų suimti. Bet jis to nepadare -- atlyžo ir ramiai įsakė vykdyti valdžios įsakymus be atsikalbinėjimų. Manau, kad tas Būdino pyktis nebuvo nuoširdus: jis šaukė, kad turėjo taip daryti. Juk čia pat buvo ir Cypas su karo komisaru, ir jie galėjo girdėti protestuojančių kalbą. Situ savo samprotavimu neteisiniu Būdino. Jis galėjo pasitraukti, kaip ir Sondeckis, bet pasiliko. O tie protestavusieji į savo 'pareigas' nebegrįžo ir aš jų daugiau nebemačiau. Būdinas savo atsiminimuose mini žemaičių buožių išdavimą -- gal ir apie šiuos jis kalba.

Kartą valdžia suruošė šokių vakarą Džiugo salėje. Jaunimo, o taip pat ir subrendusių vyrų ir moterų prisirinko nemaža salė sausakimšai. Būdinas čia buvo centrinė figūra ir pasilinksminimo vadovas. Ar buvo koks orkestras - neprisimenu. Soko daugiausia dainuodami. Būdinas, rodos, dirbtinai buvo nepaprastai linksmas ir, šokdindamas mergaites, dainavo: 'Mes čia šoksim, šokinėsime, viens į kitą nežiūrėsime...'.

Pertraukos metu iš būrio kažkas kažin ką garsiai šuktelėjo. Bematan iš užu užuolaidos išsoko karo komisaras ir, nuogu kardu mosuodamas, ėmė rusiškai rėkti ir grasinti kažin ką sutriuškinti. Publika suglumusi pasitraukė nuo scenos ir sustojusi žiūrėjo į besišvaistantį kari. Matyt, jisai už drobės pasislėpęs stebėjo salę ir joje šokančius, ausylai besiklausydamas. Būdinas iš salės dingo. Ir publika, pastoviniavusi, taip pat tyliai išsiskirstė.

Neilgai trukus po to vakaro, rusų pulkas - bene 119 - su Zemaitijos Komisaratu galvotrukčiais išbėgo iš Zemaičių devynių kalnelių miesto ir iš Zemaitijos.

Rytą, apie septintą val., eidamas į įstaigą, sutikau vieną atsilikusių Raudonarmietį, atjojantį nuo Plungės. Arklys nuo prakaito jau netik šlapias, bet garbanotas kaip avis buvo. Ir nebėgo, bet svyrindamas ir kojas vos pavilkdamas ėjo žingsneliu galvą nuleidęs, nepaisydamas nė raitelio nagaikos smūgių per jo suplukusius šonus, nė žiaurais daužymo pentiniais į papilvę.

- Palik tą mirštantį arkli, pėsčias greičiau pabėgsi! - sušukau praeidamas.

Karys pasižiūrėjo, bet nuo arklio nelipo ir, neatsakęs, nusivarė jį turgaus aikštės link. Žmonės sakė radę negyvą arkli už miesto, ant Tryškių kelio. Rasi tas pats ir buvo, nebepajėgęs gyvas išnešti okupanto paskutinio kario...

Komunistinei valdžiai su rusų kariuomene iš Telšių ir Zemaitijos pasitraukus, krašto gyvenimas grįžo į normalias vėžes. Netrukus grįžo ir apskrities valdybos nariai. Tuojau buvo sušauktas apskrities tarybos susirinkimas, kur man teko padaryti pranešimą apie konferencijos darbą ir nutarimus. Sakiau, kad konferencija nutarė visomis išgalėmis remti laikinosios vyriausybės politiką atkuriant nepriklausomą Lietuvos valstybę, o taip pat ir kovą su tautos priešais, vistiek kas jie bebūtų - rusai, lenkai, ar dar kokie kiti.

Sitai man pasakius, už salės durų kilo triukšmas ir tuojau pat duryse pasirodė pusgričias du broliai Bociarskiai ir dar du ar trys lenkai dvarininkai. Pasiūliau pirmininkui Kryževičiui pakviesti miliciją, bet triukšmadarius tuojau pat ėmėsi tvarkyti valdybos narys Abromavičius. Jis įtikino tuos savo tautiečius, kad pasišalinę. Tada Narutavičius, visų nustebimui, šokosi verkšlenančiu balsu aiškinti ir įtikinėti, kad su lenkais mes turime gyventi broliškai. Nebepamenu, ar jo kalbą kas nutraukė, ar pats, pritrūkęs žodžių, nutilo.

(Bus daugiau)

1982 METŲ KELIONĖS

KELIONĖS Į LIETUVĄ:

	Iš New York/Boston	Iš Chicagos
Maskva — Vilnius — Maskva	\$1130.00	\$1285.00
Gegužės mėn. 23 d., birželio mėn. 13 d.		
liepos mėn. 4 d., liepos mėn. 25 d.,		
rugpiūčio mėn. 22 d.		

16-kos dienų kelionės:

Gegužės mėn. 9-24 d.		
Maskva — VILNIUS — Ryga —		
Leningradas — Helsinkis	\$1180.00	\$1335.00
Birželio mėn. 20 — liepos mėn. 5 d.		
Maskva — VILNIUS — Ryga —		
Leningradas — Helsinkis	\$1395.00	\$1550.00
Liepos mėn. 18 d. — rugpiūčio mėn. 1 d.		
Maskva — VILNIUS — Maskva —		
Zurichas — Muenchenas — Zurichas	\$1580.00	\$1735.00
Rugpiūčio mėn. 8 d. — rugpiūčio mėn. 23 d.		
Maskva — VILNIUS — Maskva — Roma	\$1495.00	\$1650.00
Rugsėjo mėn. 19 d. — spalio mėn. 4 d.		
Maskva — VILNIUS — Ryga —		
Leningradas — Helsinkis	\$1295.00	\$1450.00

KELIONĖ Į EUROPA — 15 dienų, rugpiūčio 16-29 dienomis

Vokietija, Šveicarija, Italija ir Austrija	\$1405.00	\$1475.00
Registracija iki š. m. birželio mėn. 10 dienos.		

KELIONĖ LAIVU — 7 dienos, gruodžio mėn. 4 d.

St. Maarten, Martinique, Barbados,	Kainos nuo
St. Lucia, Antigua, St. Thomas	\$1060.00 iki \$1265.00
"World Renaissance" laivas; registracija iki spalio 1 dienos	

KELIONĖ Į KINIJĄ — 21 d., spalio 9-29 d.

3 naktys Tokio, 3 Pekine, 2 Wuxi, 1 Soochow,	Kaina iš San Francisco
3 Shanghai, 2 Kweilin, 1 Canton, 4 Hong Kong	\$2960.00

VISOS KAINOS PAŽYMĖTOS VIENAM ASMENIUI — gyvenant dviese kambariye. NEDELSKITE REGISTRUOTIS! PRAŠOME KREIPTIS DĖL BROŠIŲRŲ APIE VISAS ŠIAS KELIONES — TUOJ ATSIŲSIME!!!

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

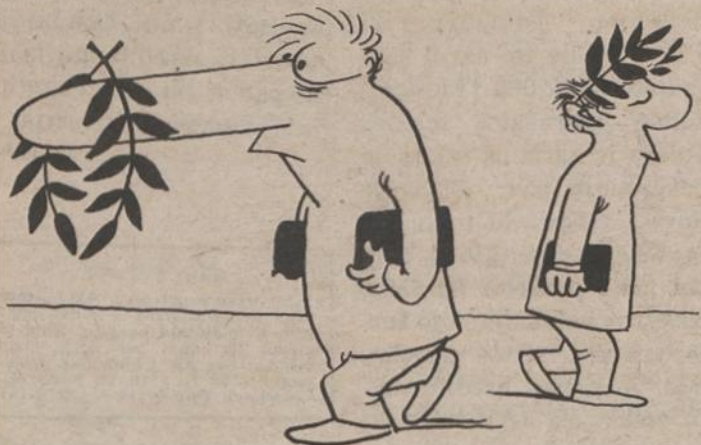
9727 South Western Avenue
Chicago, Illinois 60643
Telephone: (312) 238-9787

Visos kainos gali keistis dėl skridimų kainų pasikeitimo ir dolerio svyravimo.

PRO MĖLYNUS AKINIUS

REDAGUOJA OKULISTŲ KOLEGIJA

AR LAURŲ ARBATĖLĖ NEPAKENKS VISUOMENĖS SVEIKATAI?

Visi žinome, kad nelygus, turto paskirstymas yra viena pagrindinių revoliucijos priežasčių. Juk tas, kursai alkanas vegetuoja po bambą pasirišęs tikrai kopūsto lapą, visada taikstysis numauti nuo blauzdų savo artimui džinsus ir ištraukti iš dantų dešrą. Bet dar daugiau pavojaus gresia taikiam žmonijos sugyvenimui dėl nelygaus garbės ir pagarbos davinio, kuriuo minta mūsų siela. Na, tik prisiminkite, kaip net ištikimas vyras ima palengva vis labiau neapkęsti savo garbingesnės žmonos, kurios vardas dažniau negu jo linkniuojamas spaudoje, ar kaip sukiršina vieną visuomenės dalį prieš kitą ir pats prieš save tas, kurs vienom poniom bučiuoja ranką, o kitom — koją...

Dėl to mes jau pradeda-me kiek būkštauti, ar kar-tais ir mūsų vis gausėjančių išeivijos laureatų nelygybė nesukels civilinio karo tarp nužemintųjų prieš garbinguosius ir plikių prieš lau-ruotuosius?

Tauta galėjo būti rami, kai per vargus ar protekci-ją kadaise galėdavai išsiko-voti tik vieną aukščiausią Rašytojų draugijos premi-ją. Tada aiškiai žinojai, kad esi vienintelis garbingas, vertas 1000 dolerių, bent metus laiko neturėsi konku-rentų ir gali drąsiai visus kitus vadinti grafomanais.

O kur mes atsidūrėme šiandien? Nagi iš kairės ir dešinės — prie garbės stalo laurų arbatą geria ir Rašytojų draugijos laureatas, ir "Draugo" laureatas, ir šau-lių sąjungos laureatas, ir žemdirbių laureatas, ir gi-rininkų laureatas, ir dakta-rų bei ligonių laureatas (nes pinigai surinkti iš li-gonių), ir — LB laureatų laureatas! Be to, kiekvieno jų laurų arbatžolės net ir skirtingos kainos — nuo 300 iki 3000 dolerių!

Ne, ponai, neapsirikite! Tai dar nėra kūrėjų broliš-ka vienybė, nes jau dabar jie vienas kitam rodo po stalų špygą. Laurų vainikų pertekliu gali taip pat nupiginti šlovę, kaip ir okup.

VISUOTINIŲ SUTEMŲ LAIKAI

Pastaruoju laiku jau taip padidėjo kriminalinių nusikaltimų skaičius, kad pritemus jau net vyrai bijo nuklysti į kiek tamsesnę gatvę. Ypač išgąsdintas Bostonas, kai neseniai net vieną gana narsų tautietį, vėlokai grįžtantį iš Piliiečių klubo, brutaliai užpuolė plėšikė moteris ir nuogai iškratė iš kelnų...

Lietuvoje medalių gausybė, kuri įžeidžiamai sulygino kiaulininką su ministriu, ir dabar taip ir nežinome, kuris jų yra svarbesnis liaudies išganymui.

DIDIEJI IR MAŽIEJI MELAI

Kadangi Balandžio Pir-moji yra tarptautinė melo pergalės diena, tai mūsų veikėjams patartume iškil-mingai paminėti bent šiuos didžiuosius ir mažuosius melus, lėmusius ir dar le-miančius mūsų likimą:

- Sovietų S-gos melagin-gą pažadą perbti Lietuvos nepriklausomybę.

- Didįjį melą apie sava-norišką Lietuvos nepriklau-somybės išsižadėjimą ir įsi-jungimą į Sovietų S-gą.

- Prakalbininkų skelbia-mą melą, kad esame visi pasiryžę "padėti galvą ant tėvynės aukuro".

- Pasigražinamąjį melą, kad jau rytoj grįžtume į nepriklausomą Lietuvą, pa-likę čia savo rezidencijas ir apartmenhauzus.

- Raminamąjį melą, kad mūsų jaunoji karta, net ne-mokėdama lietuviškai kal-bėti ir niekad nemačiusi Lietuvos, vis tiek išsaugos "lietuviybės amžinumą" iš-eivijoje.

- Partinį melą, kuriuo yra pagrįsta išeivijos veiks-nių tarpusavio kova.

MUMS RAŠO

Vienas skaitytojas prašo mus "Pro mėlynus akinius" viešai žvilgtelti į šį laiškė-lį, kurį jis jau kelis kartus siuntė savo buvusiam ge-ram draugui, bet iki šiol ne-gauna jokie atsakymo:

"Didžiai gerbiamas Bičiuli,

Nuoširdžiai sveikinu ir gėriuosi, kad Paties aukš-tus moralinius idealus gvild-enanti ir mums dieginti knyga susilaukė užtarnauto visuomenės įvertinimo. Dar labiau mane jaudina, kad ta proga buvai apdovanotas ir stambia pinigų sumele. Dėl to, trokšdamas dalytis Tavo džiaugsmu, drįstu ti-kėti, kad bent dabar man gražinsis per ilgesnį laiką susikaupusią skolą:

- 1) Iš Vokietijos lagerių laikų nesumokėtą sumą už žiebtuvėlių akmenėlius, ci-garetės, silkes ir švabišką šnapsą — 300 DM arba bent 150 dol.

- 2) New Yorke paskolin-tus viešbučiui ir "žmonos pakaitalui" apmokėti — 145 dol.

- 3) Už Chicagoje nupirktą bilietą kelionei namo — 135 dol.

A.

SUSIMĄSTYMO VALANDA

Oi, kas bus čia? Kas gi bus čia?
Perkūnėli, kur vėdi?
Skilvis pilnas, sieloj tuščia,
Ir žila galva skaudi...

Rods šaukei mane aukotis,
Už Tave kariaut ėjau —
Šiandie dviašmis beketis,
Ir patsai savęs bijau.

Tau sakiau: kovoj nuversiu
Net Liucipieriaus tarnus,
Ar už laisvę pasikarsiu
Nors ant protėvių karnos.

Rodei vieškelį į rytus,
O vis bėgau atgalios,
Išsigandęs, kad parkritus
Brolis brolių suvolios.

Siekiu žvaigždę idealo,
Kopiu aukštyn debesų,
O sulaukęs amžiaus galo,
Tik prie stalo tebesu...

Apkaišytam suole sėdžiu
Ir su lašo troškimu
Iš bendrų tautiečių ėdžiu
Riebę užkandį imu...

"ZEMAIČIŲ STIPRYBĖ"

"LB Kultūros taryba, kadaise su didelėmis viltimis suorganizuota iš įžymių vyrų, per ilgesnį laiką jau buvo visiškai nublėsusi ir pakrikusi: vieni jos nariai apleido šį pasaulį, o kiti gyvi išnyko. Ir štai dabar, išrinkus tary-bos vadovybėn milžiniškos energijos moterį, įvyko ste-buklas. Premijų, dailės parodų ir kitų kultūrinių įvykių jau negalima spėti net suskaičiuoti. Tau va, ką gali tvir-ta moteriška ranka!" (Ištrauka iš spaudos).

4) Už svečiuojantis pas mus sudaužytą kristalinę vazą ir sudraskytą mano žmonos sesers suknelę — bent 120 dol.

Iš viso: 550 dol.

Spausdamas Tavo talen-tingąją rankelę,
Anicetas Kidulis"

SPRAGA RAŠYTOJO A. VIENUOLIO BIOGRAFIJOJE

Okup. Lietuvoje filmu ir atitinkamais s t r aipsniais buvo gražiai paminėta rašytojo Antano Vienuolio gi-mimo 100 metų sukaktis, — aptarta jo kūryba ir plačiau atskleista biografija. Deja, kažkodėl nutylėtas esminis faktas, kad pirmą tikrai ta-

rybinį romaną "Puodžiūn-kiemis" jis buvo priverstas parašyti, tik gelbėdamas labai artimą žmogų iš Sibi-ro ir kad tik nuo čia prasi-dėjo rašytojo tarybinė šlo-vė.

PIGEJA BŪDAS PAŽINTI TARYBINĘ LIETUVĄ

Daugelis išeivių, kurie buvo pasiryžę važiuoti su ekskursijom į Lietuvą, da-bar nuo tų kelionių atsisa-ko, nes esą daug geriau ga-li pažinti savo tėvynę, per-skaitęs Jono Avyžiaus ro-manus "Chameleono spal-vos" ir "Degimai", negu Vilniuje penkias dienas pragėres viešbutyje ir išlei-dęs 1000 dolerių.

KALIFORNIJOS LIETUVIAI

TAUTYBIŲ RESPUBLIKONAI LOS ANGELEJE

Š. m. vasario 20 d. Los Angeles mieste įvyko Respublikonų Tautybių Tarybos posėdis. Tarybos vyriausia būstinė yra Washington, D. C. Posėdžius šaukia kas 3 mėn., kas kartą kitame didmiestyje, duodama progos kiekvienai vietai savo respublikonų veiklą pagyvinti.

Posėdyje dalyvauja respublikonų tautybių centro tarybos nariai, valstijų tarybų pirmininkai ir tautybių federacijų pirmininkai. Negalintieji dalyvauti posėdyje, gali įgalloti kitą asmenį jį atstovauti.

Šį kartą į posėdį negalėjo atvykti Lietuviių federacijos pirmininkas Anatolijus Milunas iš Chicagos, jį atstovavo Los Angeles Lietuviių respublikonų klubo pirmininkė Liucija Mažeikienė. Tarybos pakomisės pirmininką Eugenijų Ziurį iš Wethersfield, Ct. atstovavo Los Angeles lietuviių respublikonų klubo sekretorė Bronė Skirienė. Gaila, kad kitų vietovių pirmininkai neprisiuntė savo įgaliavimų (ta proga galėtų didesnis lietuviių skaičius dalyvauti posėdyje).

Po oficialaus atidarymo pirmininkas Frank D. Stella patiekė atliktų darbų apžvalgą. Ieškant naujų narių į Respublikonų tautybių tarybą, kad sustiprinti veiklą, patarė pagal vietas leisti tautybėms, jei jos to norėtų, prisidėti prie respublikonų tautybių tarybos veiklos kaip tautybių federacijos. Prašė, kad aktyviau mokėtų nario mokesį ir jei gali skirtų aukas. Dėl sekančio posėdžio vietovės dar nenustatė, nors čia vietoje buvo keletą pasiūlymų.

Pranešimus darė vicepirmininkai Michael Sotirhos, Anna Chennault, Inesa Stokes. Kontrolės komisijos pranešimą padarė Radi Slavoff. Darė pranešimus ir atskirų komisijų pirmininkai. Visi pranešimai buvo patiekti raštu ir išdalinti visiems dalyviams.

Pasisakymuose buvo iškelta mintis, kad reiktų pasirošti 1982 metų rinkimams. Norint ir toliau Senate ir Kongrese vyrauti yra būtinybė per šiuos rinkimus padėti respublikonų kandidatams būti išrinktiems į Senatą ir Kongresą.

Pasiūlyta rezoliucija Lenkijos Solidarumo darbininkų unijai paremti. Diskusijose buvo pasiūlyta keletą pakeitimų ir prieita, kad rezoliucija turėtų būti panaši prezidento Reageno pasisakymams. Rezoliucija pavesa Tarybai pataisyti ir išsiuntinėti atitinkamoms institucijoms.

Tuo pačiu laiku kaimynystėje vyko "Asian-American Republican National Association" 1982 m. Konvencija. Ji priklauso Respublikonų tautybių tarybai. Šiai Konvencijai buvo pakviesti ir dalyvavo bei kalbėjo respublikonų kandidatai į Senatą: Barry Goldwater Jr., Robert Dornan, Mike Curb Kalifornijos gubernatoriaus pavaduotojas ir daugelis aukštų miesto bei respublikonų partijos vadų. Vakare įvyko banketas, į kurį garbės svečiais buvo pakviesti Respublikonų tautybių tarybos posėdžio dalyviai. Iš lietuviių dalyvavo Liucija Mažeikienė, Bronė Skirienė ir Antanas Mažeika.

Banketo metu buvo progos pakalbėti su kandidatais į Senatą, Kongresą ir kitais kandidatais. Davėme pajusti, kad lietuviai aktyviai dalyvauja amerikiečių politinėje veikloje ir reikalui esant juos remiame. Tačiau ta pačia proga primename, kad reikalui esant paremti ir mūsų lietuviių reikalus. (am)

LOS ANGELES LIETUVIŲ TAUTINIAI NAMAI

Š. m. kovo 14 d. įvyko metinis visuotinis Los Angeles Lietuviių Tautinių Namų narių susirinkimas, kuriam pirmininkavo namų valdybos pirmininkas Jonas Petronis ir sekretoriavo valdybos sekretorius Aloyzas Pečiulis.

Valdybos pirmininkas padarė savo metinį pranešimą ir namų veiklos apžvalgą, o valdybos išdininkas Vincas Juodvalkis supažindino su metine namų apyskaita.

Kaip jau yra žinoma, Los Angeles Lietuviių Tautiniai Namai yra pilnai išmokėti ir neturi daugiau jokių namų apsunkinančių finansinių išpareigojimų. Tam tikslui, jau kiek anksčiau, buvo suruoštas specialus namų skolos dokumentų sudėginimo pobūvis ir praeitų metų spalio 17 dieną atšvęsta namų dvidešimčio sukaktis. Taigi dabar lieka namų valdybos dispozicijoje ir pajėgume namų ateities tvarkymosi planai ir darbai.

Per praeitus metus buvo ne tik baigti, kaip jau minėjau, finansiniai išpareigojimai, bet užteko išteklių ir jėgų įvykdyti didelius pertvarkymus viršutnės salės su virtuve; pagrindinai ją sutvarkyti ir išgražinti. Šiems metams liko sutvarkyti esančią pirmame aukšte patalpą su virtuve. Palyginus su įvykdytais viršutinės didžiosios salės darmais čia yra nedidelis ir nereikalaujantis didelių išlaidų darbas.

Narių susirinkimas ateintiems metams į valdybą, be likusių valdyboje pirminko Jono Petronio, išdininko Vinco Juodvalčio ir I-jo vicepirmininko Aloyzo Pečiulio, pririnko naujus valdybos narius — sekretoriumi — Bronių Dūdą ir II-ju vicepirmininku Ramūną Bužėną. Revizijos komisijon perrinko Vladą Gylį ir naujai išrinko Antaną Mažeiką ir Joną Mockų.

Nuoširdi padėka priklauso Julijai Petronienei nekuomet nepavargstančiai visuose namų tvarkymo reikaluose ir visus susirinkusius vaišinti skaniais užkandžiais, pyragaičiais ir kava. (av)

SANTA MONIKOS LIETUVIŲ KLUBO IŠVYKA

Š. m. kovo mėn. 8-10 d. Santa Monikos Lietuviių Klubas, vadovaujamas dr. V. Raulinaitienės, nuo Ramiojo Vandenyno pakrantės per dykumas autobusu nuvyko laimės išbandyti į garsųjį lošimų ir įvairiausių pramogų centrą Las Vegas.

Apie 40 santamonikiečių ir losangeliečių pasinaudojo šia proga labai papigintomis ekskursijos kainomis atitrukti nuo kasdieninės pilkybės. Už 66 dol. asmeniui buvo apmokėta kelionė, dvi naktys gražiamame Maxim viešbutyje, puikūs pusryčiai ir priešpiečiai ir dar papildomai šiek tiek penketukų ir kitokių lengvatų pirmai laimei išbandyti. Daugelis aplankė vykstančias vakarines programas, ypač MGM 13 milijonų dol. vertės pastatymą "Jubilee", kiti atskiru autobusu aplankė garsiąją Hooverio užtvanką.

Niekas per daug nenubiednėjo, o vienas kitas ir atliekamą dolerį namo parsivežė. Visų nuotaika buvo kuo puikčiausia ir už tai visi nuoširdžiai dėkoja dr. Valerijai Raulinaitienei, šio klubo pirmininkei už sudarytas tokias malonias sąlygas praleisti kelias nerūpestingas dienas.

KALIFORNIJOS LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

Ši kredito unija buvo įsteigta 1969 m. Santa Monikoje. Tuo laiku jau veikė Lietuviių Kredito Kooperatyvas Los Angeles mieste. Bet auganti ir besiplečianti lietuviių kolonija pietinėje Kalifornijos dalyje ir ypač vakarinėje Los Angeles pusėje prie vandenyno, kaip Santa Monikoje, West Los Angeles ir pan. pasijuto būsianti geriau aptarnaujama ir atstovaujama, jei ji turės savo apylinkėje atskirą kredito uniją. Pradžioje vyko gan nemalonių "brolisų" ginčų, bet dabar jau viskas paminėta ir abi uni-

jos esamomis sąlygomis verčiasi gana gerai ir po truputį auga.

Ši kredito unija, esanti Santa Monikoje, šįmet peržengė pusmilijoninį kapitalą. Nuo 1979 m. II pusmečio išmoka nariams kas pusmetį po 8 1/2% dividendo už santaupas paprastose einamoje sąskaitoje, kai tuo tarpu amerikietiškos taupomosios kasos moka tik 5 1/4 ar 5 1/2% Visų narių indėliai yra apdrausti valstybinėje draudimo įstaigoje iki \$100,000. Be to, narių santaupos iki \$2,000 yra papildomai apdraustos mirties atveju ir nariams tai nieko nekainuoja, pav.: jei narys miršta, tai paveldėtojas vietoj \$2000 gauna \$4000. Taip pat visos paskolos iki \$500, išskyrus nekilnojamojo turto, yra apdraustos nemokamai. Anksčiau kredito unijai veikla čia JAV buvo labai suvaržyta ir apribota. Bet per pastaruosius porą metų daug varžtų nuimta ir kredito unijos gali dabar daug plačiau išvystyti savo veiklą. Bet tai padaryti reikia daug didesnio kapitalo. Užtat raginame visus tautiečius įstoti nariais į mūsų kredito uniją ir siūlome įnešti bent po \$200 santaupe ir pasinaudoti tuo anksčiau paminėtu laisvu draudimu. Taip pat duodame įvairių rūšių paskolas daug geresnėmis sąlygomis negu kitose finansinėse institucijose.

Dabartinę kredito unijos valdybą sudaro: dr. Em. Jarašiūnas — pirm., V. Juodvalkis (CPA) — vicepirm., A. Markevičius — sekr., Ed. Balceris — išd. ir R. Mulokienė — narys, kredito komiteta: V. Lembertas — pirm. ir nariai — J. Venckus ir R. Venckus, priežiūros komiteta: dr. A. Milaknis — pirm. ir nariai E. Gedgaudienė ir K. Černiauskas.

Kviečiame visus lietuvius įsijungti į šią bujojančią lietuvišką kredito uniją ir tuo padėti jai išaugti į stiprią finansinę instituciją.

(eb)

MAID SERVICE

Must have experience. Apt. Cleaning — public areas — must know how to maintain hospital level of clean. 40 hours per week. Send info to: Box A-6 Lithuanian Newspaper 1700 E. 13th St. Suite 4G. Cleveland, Oh. 44114. (13-14)

OPPORTUNITY FOR AUTO MECHANICS — Tire & Multi Service Car repair chain with 14 service bays per unit is seeking top notch Auto Mechanics. Must have a minimum of \$6,000 worth of hand tools and be qualified in front end alignment, brakes, tune-up and air-conditioning. Plenty of work. Top pay in the industry. Full hospitalization. Positions available in Dallas, Fort Worth and Houston, Texas. Send resume to: DAN REEVES, EXCEL CAR REPAIR, 2514 Gravel Drive, Fort Worth, Tx. 76118. Phone: 817-589-7573. (5-14)

WANTED JOURNEYMAN TOOL & DIE MAKER

with job shop experience. Small California stamping job shop looking for experienced progressive die experts. Willing to grow with Santa Clara company catering to electronic industry. Salary open. Benefits. Profit sharing. Top men only need apply. Send resume to: U. S. NATIONAL TOOL & MFG. CO. 1039 Digicilio Ave. Santa Clara, Cal. 95050 or call 1-408-727-5787 (12-14)

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerai pažįstama firma, kuri per daugelį metų skubiai ir tiksliai aptarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS-SIUNTINIUS

Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir t.t.

GAVĖJAS NIEKO NEMOKA.

TŪKSTANČIAI KLIJENTŲ PATENKINTI.

VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.

GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION

40 East 49th Street (Corner of Madison Ave.)

NEW YORK, N. Y. 10017

Tel.: (212) 758-1150, 758-1151

Apple-Valley, Minn. 55124	72 County Road No. 42	612-432-3939
So. Boston, Mass. 02127	393 West Broadway	617-268-8764
Bridgeport, Conn. 06610	1880 Seaview Ave.	203-367-2863
Chicago, Ill. 60629	2501 West 69 Street	WA 5-2737
Cleveland, Ohio 44134	6089 State Road	884-1738
Fort Wayne, Ind. 46808	1807 Beineke Road	432-5402
Grand Rapids, Mich. 49504	636-38 Bridge St. N.W.	GL 8-2256
Hackensack, N. J. 07601	112 Main St.	201-342-9110
Irvington, N. J. 07111	1082 Springfield Ave.	374-6446
Hartford, Conn. 06106	1839 Park St.	203-232-6600
Lakewood, N. J. 08701	241 Fourth Street	FO 3-8569
Montebello, Ca. 90640	1800 W. Beverly Blvd.	213-727-0854
Miami Beach, Flo. 33139	1352 Washington Ave.	305-532-7026
New Haven, Conn. 06511	1329 Boulevard	LO 2-1446
Newark, N. J. 07106	698 Sanford Ave.	373-8783
New York, N. Y. 10003	45 Second Ave.	AL 4-5456
New York, N. Y. 10011	135 West 14 St.	CH 3-2583
Philadelphia, Pa. 19122	1214 N. 5th Street	PO 3-4818
Philadelphia, Pa. 19141	4925 Old York Rd.	GL 5-9586
Pittsburgh, Pa. 15203	1307 E. Carson Street	HU 1-2750
Waterbury, Conn. 06710	555 Cook Street	756-1668
Worcester, Mass. 01610	144 Millbury Street	SW 8-2868
Youngstown, Ohio 44503	309 W. Federal Street	RI 3-0440

Lietuvos pogrindyje išeinančiame laikraštyje "Aušra" Nr. 28, 1981 m. rugsėjo mėn., kuris tik dabar pasiekė laisvąjį pasaulį, A. Žuvinčas rašo:

Per visą savo istoriją lietuvių tauta daugiausiai kontaktų turėjo su slavų tautomis. Didžiausios įtakos mūsų tautos kultūrai, papročiams, mūsų kalbai turėjo lenkai, bet pačius ilgiausius kontaktus, pradedant dar nuo priešistorinių laikų iki šių dienų, lietuviai palaikė su rusais.

Kontaktai su rusais buvo labai nevienodi. Kijevo Rusijos metu lietuvių gentys, dar nesudarę valstybės, mokėdavo duoklę rusų kunigaikščiams. Susikūrus Lietuvos valstybei, o rusų kunigaikštystėms patekus į totorių vergiją, Lietuva, ieškodama atsparos prieš kryžiuočių veržimąsi į rytus, pradėjo prisijunginėti rusų, baltarusių ir ukrainiečių žemes. Palyginti greitai Lietuva sugebėjo savo sienas išplėsti toli į rytus ir pietryčius ir pasiekti net Juodąją jūrą.

Savotiškas buvo lietuvių jungas. Lietuvos didieji kunigaikščiai rusų žemėse pastatydavo savo vietininkus, kurie, perėję į pravoslavų tikėjimą, patys greitai surusėdavo. Karo atveju iš rusų kunigaikščių būdavo imama duoklė ir kariai. Daugiau lietuviai į rusų gyvenimą nesikišdavo. Jeigu rusų tautosakoje yra nemažai dainų, pasakų, padavimų apie totorių žiaurumus, tai apie lietuvių vergiją — beveik negirdėti.

Kultūra Europoje plito iš vakarų į rytus, o ne atvirkščiai, kaip bando teigti kai kurie tarybiniai istorikai. Lietuva buvo kultūros plitimo tarpinė grandis tarp Vakarų Europos ir Rusijos. Kaip pavyzdį galime nurodyti knygų spausdinimą. Pirmoji knyga išleista dabartinėje TSRS teritorijoje buvo "Mažoji kelionių knygelė", baltarusių švietėjo Skorinos išleista rusų kalba 1522 metais Vilniuje. Vilniaus universitetas (1579) įsikūrė 146 metais anksčiau, negu Maskvos aukštoji mokykla (1725). To nevertėtų užmiršti kai kuriems rusams, mėgstantiems kartoti: "Mes jums atnešėm kultūrą."

Susilpnėjus Aukso Ordai ir Lietuvai, susikūrusi Maskvos kunigaikštystė ėmė plėsti savo valdas, kol galų gale visa Lietuva pateko į Rusijos valdžią.

Nelengva buvo carų valdžia Lietuvai. Buvę skurdžiai dar labiau skurdo, tamsuliai tapo dar tamsesni. Kraštas beveik Europos centre buvo paverstas tolima, vos ne Dievo užmiršta imperijos provincija, į kurią caro pareigūnai atvyk-

davo tik kuo nors prasikal-
tę.

Ypatinga to meto rusų valdžios kaltė — sąmoningas trukdymas lietuviams šviestis, kultūrėti. Po 1831 m. sukilimo buvo uždaryta vienintelė Lietuvos aukštoji mokykla — Vilniaus universitetas. Bet to rusų pareigūnams pasirodė maža: jie nutarė šią "besibaigiančią išnykti tautelę" galutinai sulieti su "matuška Rosija". Tuo metu Europoje ir visame pasaulyje smarkiai plito kultūra, švietimas, mokslai, pažanga, o mūsų krašte buvo uždraustas spausdintas lietuviškas žodis. Dėl šio rusų valdžios žingsnio lietuviai tapo viena iš labiausiai atsilikusių Europos tautų. Ir tik dėl ryžtingų mūsų šviesuolių, organizavusių knygų spausdinimą Rytų Prūsijoje, pastangų, "pilkųjų didvyrių" — knygnešių ryžtas bei pasiaukojimas neleido vėl nusiristi į viduramžius. Juoda dėmė lietuvių-rusų santy-

dėjusi veikti po spaudos draudimo panaikinimo. Ypač Voronežo lietuvių gimnazija I pasaulinio karo metu, kurios auklėtiniai — dauguma tų, kurie vėliau stojo prie Lietuvos valstybės vairo, daug mokslo vyru.

Šie, deja, tokie negausūs istorijos puslapiai yra patys šviesiausi lietuvių-rusų santykiuose.

Spalio revoliucija Rusiją pasuko į kitą kelią. Tas kelias — dangstantis darbo žmonių išlaisvinimo, jų šviesesnio rytojaus lozungais plėsti Rusijos įtaką ir jos teritoriją kitų šalių sąskaita. Kremliaus vadovai savo apetitais toli pralenkė net pačius agresyviausius carus.

Carizmo jau nebeapkal-
tinsi, bet Tarybų Sąjungai, atnešusiai tiek blogo lietuvių tautai, kiek carizmas nesugebėjo padaryti per kelis šimtmečius, mes turime teisę pateikti kaltinimus!

Sąjungą, o jos vardu ir rusų tautą, kad jos pulkai tuoj po Spalio revoliucijos vėl įsiveržė į neseniai susikūrusią laisvą, nepriklausomą Lietuvą, valstybę silpną tiek ekonomiškai, tiek politiškai, valstybę, kuri visiškai negrėsė Tarybų šaliai. Tik mūsų šauniųjų savanorių narsa ir pasiaukojimas padėjo bolševikų gaujas nublokšti už Dauguvos.

Mes kaltiname rusus, kad, pasibaigus karo veiksams ir tarp abiejų šalių pasirašius taikos sutartį, garantuojančią Lietuvos suverenumą ir užtikrinančią nesikišimą į viena kitos gyvenimą, rusai pastoviai kišosi į mūsų reikalus. Priglaude po savo sparneliu Lietuvos komunistus, juos apmokydavo tarybinių šnipų mokykloje — Vakarų tautinių mažumų institute, kur kandidatai į Lietuvos kvislingus išklausydavo visą ardomosios veiklos ir Lietuvos suverenumui priešiškos agitacijos kursą ir slapta per-

bentropo paktas — nenuplaunama dėmė Rusijai. Šiuo paktu palaimino Hitlerį Lenkijos užpuolimui. Už tą patį paktą Tarybų Sąjunga tiesiogiai atsakinga dėl Antrojo pasaulinio karo.

Mes kaltiname rusus, kad, remiantis minėtu paktu, 1940 m. birželį buvo įvykdyta agresija prieš tris nepriklausomas Pabaltijo šalis.

Tarybinė propaganda tvirtina, kad įvyko revoliucija, perversmas, "liaudis nuvertė neapkenčiamą režimą". Didžiausias melas! Nė vienoje šalyje nebuvo jokių ketinimų užgrobti valdžią, įvykdyti perversmą. Viskas vyko labai paprastai, primityviai, pagal rusišką šablona. Iš pradžių į tris mažas šalis įsiveržė tankai, jos buvo okupuotos. Valdžios nuvertimą, naujos pastatymą, "laisvus" rinkimus į "liaudies seimą" ir naujojo seimo prašymą, kad mūsų šalis būtų išlaisvinta... nuo nepriklausomybės — viską įvykdė ne lietuvių tauta, o pirmasis tarybinis tankistas, perkirtęs TSRS-Lietuvos sieną.

Bandymas paaiškinti šią agresiją tik Stalino metodų nelankstumu, grubumu — neišlaiko jokios kritikos. Kaltas ne vien Stalinas. Kalta visa tarybinė sistema, jos politika. Praėjus 39 metams nuo tų įvykių, naujoji valdžia pakartojo tą patį Afganistane. Ta pati schema: iš pradžių tankai, tada — "revoliucija".

Mes kaltiname rusus žiauriausiu teroru, įvestu Lietuvoje, čekistų siautėjimu, viso, kas lietuviška, tautiška niekinimu bei naikinimu ir tautos rusinimu.

Mes kaltiname rusus dėl Rainių miškelio ir Pravieniškųjų žudynių, dėl dešimčių tūkstančių nekaltų lietuvių, kurių vienintelė kaltė, kad jie buvo darbštesni už kitus, ištrėmimo į Sibirą.

Nedaug žmonių grįžo iš pirmojo vežimo. Todėl apie gyvenimą tremtyje nedaug ką žinoma. Bet tiesos neįmanoma paslėpti. Anksčiau ar vėliau ji išeina į viešumą. Kas skaitė Alfonso Andriukaičio "Bausmė be nusikaltimo", išspausdintą pogrindžio "Lietuvių archyve", kur jis aprašo pirmųjų tremtinių Golgotą prie šiaurės Ledjūrio, nors šiek tiek gali įsivaizduoti, kokią "laisvę" atnešė tas nelemtas tarybinis tankistas.

Mes kaltiname rusus, kad jie, 1944 m. vėl grįžę į Lietuvą, ėmėsi mūsų tautą skaldyti. Vienus pavadino "liaudies draugais", kitus — "liaudies priešais" ir pirmuosius užsiuntė prieš antrouosius.

(Bus daugiau)

MES KALTINAME RUSUS

Rašo Lietuvos pogrindžio laikraštis 'Aušra'

kių istorijoje — 40 spaudos draudimo metų, kurių pasekmes mes jaučiam dar iki šiolei.

Tiesa, ne viskas mūsų santykiuose buvo vien negatyvu.

Negausūs Lietuvos šviesuoliai mokėsi rusiškose mokyklose. Šiems didelės įtakos turėjo rusų humanistinė švietėjiška veikla. Tuo metu Rusijos inteligentiją veikė didžiojo idealisto Turgenevo, žmogiškos minties milžino L. Tolstojaus, žmogaus sąžinės žinovų Dostojevskio ir Čechovo, labiau už viską mylėjusių žmonių su jo dorybėmis ir trūkumais, įtaka. Kartų kartos gyveno šių dvasios milžinų idėjomis, jų siekais, troškimais. Tai buvo šviesiausi, pakiliausi Rusijos istorijos puslapiai, nes tuo metu daugiausia būdavo pasiaukojimo, pasišventimo, siekimo pakilti virš pilkos kasdienybės.

Ši įtaka negalėjo neveikti ir besimokančio Lietuvos jaunimo. Beveik visi mūsų šviesuoliai, vėliau stoję į Lietuvos laisvės kūrimo kelią, pirmąsias aukštų idealų ir didingų siekių pamokas gavo iš savo pavergėjų — rusų.

Išidėmėtina lietuviškoji gimnazija Petrograde, pra-

Rusų advokatai gali pasakyti: Tarybų Sąjunga — daugiatautė šalis, todėl visa, ką įvykdė sovietų valdžia — ne vienu rusų darbas. Dalis tiesos čia yra: Stalinas ir Berija buvo gruzinai, Dzeržinskis — lenkas, Kaganovičius — žydas. Pirmieji ir patys aktyviausi čekistai buvo latviai. Net ir lietuvis Juozas Opanskis užėmė vieną iš vadovaujančių GPU postą. Tad gal kaltę reikia dalintis?

Ne! Reikia žiūrėti ne kas vykdo, o kas diriguoja ir kas laimi. Aišku, sovietų valdžia daugiausiai pasitar-
navo ne gruzinams, nors gruzinas ilgą laiką buvo prie valdžios vairo, ne baltarusiams, kurie jau baigia surusėti, nors baltarusis Gromy kają daug metų vadovauja šalies užsienio politikai. Laimi ne Brežnevo Ukraina, viena iš turtiniausių respublikų, kurios maždaug kas antras pilietis, nesvarbu, ar jis rusas, ar ukrainietis, kalba tik rusiškai ir t.t.

Juk naciai irgi ne vieni įvykdė nusikaltimus. Jiems padėjo ir kitos tautos. Bet pasmerktas buvo būtent voikiškasis nacizmas. Svarbu ne kas šoka, o kas užsako muziką!

Mes kaltiname Tarybų

ėję sieną, drumsdavo mūsų gyvenimą, sėdavo nepasitikėjimą, netikrumą ateitimi.

Lietuva tuo metu dar buvo labai silpna. Jai reikėjo visos tautos paramos ir pasiaukojimo. O rusų inspi-
ruoti gaivalai griovė jos pamatus, sėjo nseantaiką. Kur galėjo tai atvesti — vienas Kremlius težino. Tik ryžtingas Antano Smetonos žygis nuverčiant pasyvią Griniaus vyriausybę, šiek tiek sustabdė tą juodąją darbą.

Mes kaltiname rusus, kad Vakarų tautinių mažumų institutui nepasiekus savo tikslų: nežabota agitacija ir kurstymais sukelti Lietuvoje revoliucinę situaciją, rusai perėjo prie bizūno ir meduolio politikos. Mainais už amžinąją mūsų tautos svajonę — Vilnių rusai pareikalavo į mūsų teritoriją įsileisti Trojos arklį — tarybines įgulas. Mūsų vyriausybė, tikėdama rytinio kaimyno gera valia, reikalavimą patenkino ir šitaip pasirašė šalies nepriklausomybei mirties nuosprendį.

Mes kaltiname rusus, kad, skelbdami kaimyninių šalių sienų neliečiamybę ir suverenumo gerbimą, jie paslapčia 1939 m. rugpjūtį pasidalijo Lenkiją, Pabaltijo šalis ir Suomiją. Molotovo-Ri-

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

Vasario 16-ji Baltimoreje

Didžioji lietuvių tautinė šventė čia kasmet paminima per du sekmadienius. Pirmutinis renginys visuomet būna Baltimorės Lietuvių Draugijų Tarybos, o antrasis — Bendruomenės, abu vyksta Lietuvių Svetainėje.

Šimet iškilmės pradėtos vasario 14-tos rytą abiejų organizacijų užprašytais Mišiomis lietuvių parapijos bažnyčioje.

Antroji iškilių dalis vyko 2 val. p. p., kur į įprastinį pokylį būna pakviečiami valdžios atstovai ir šiaip kitataučiai. Po įžanginių apeigų (vėliavų įnešimo, invokacinės maldos ir himnų) 64-ji paminėjimą pradėjo ir jam vadovavo Tarybos pirm. dr. El. Armanienė.

Paskaitininku buvo paskiestas Vliko vicepirm. dr. J. Stukas iš New Jersey. Gerą pusvalandį trukusioje kalboje svečias trumpais šuoliais perbėgo Lietuvos istoriją, ilgiau sustodamas prie svarbesnių įvykių. Pasigėrėjo nepriklausomybės metais atliktais darbais ir pažanga.

Nurodymas, kas laisvei atgauti reikalu šiuo metu veikiama Lietuvoje ir išeivijoje, paminėjo R. Kalantą, S. Kudirką ir visą eilę kitų tautos didvyrių ir kaninių. Paskaitė ir N. Sadūnaitės sovietiniame teisme pasakytos kalbos ištrauką. Paaikšino, ką veikia Vlikas, ką kiti veiksniai, priminė vyčius, kad jie daug parašę laiškų. Tarp artimiausių daryties uždavinių esą reikalingas pasirūpinti Lietuvos pasiuntinybės Washingtone ne tik pastatu, bet ir tos įstaigos ateitimi; stengtis, kad 1983 metais būtų išleistas JAV pašto ženklas atžymėti Dariaus-Girėno skrydžio per Atlantą 50 metų sukakčiai. Kvietė remti reikalingų spausdinių Lietuvos reikalu gaminimą ir priešintis sovietų užmačiom apkaltinti lietuvių už žydų žudynes vokiečių okupacijos metu.

Kad mūsų tarpe daug įvairios skirtybės, esanti tipiška lietuviams ypatybė — ir anksčiau taip būdavo. Tačiau, jei norime daug ką nuveikti, turime dirbti kartu, nes tik vienybėje galybė.

Dr. J. Stukas kalbėjo angliškai, nes į Tarybos pokylius paprastai atsilanko daug senosios ateivijos čia gimusių. Jo optimistinė, informacinio pobūdžio paskaita buvo įdomi ir naudinga mažiau su liet. reikalais susipažinusiems. Niekam neteko nuobodžiauti.

Programoj dalyvavo "Dainos" choras, atskirai moterys, paskui vyrai ir pagaliau visas sambūris padainuodami po vieną dainą. Tautinių šokių salės vidu-

ry, tarp publikos stalų, pašoko šaunūs, vyresniojo amžiaus, "Aro" šokėjai.

★

LB surengtas paminėjimas įvyko vasario 21 d., 2 val. p. p., toje pat vietoje. Po įžanginių apeigų — iškilmingos per salę vėliavų eisenos, maldos ir himnų — pagerbti 5 čia gyvenę laisvės kovų savanoriai: Albinas Bepirštis, Kostas Jankevičius, Adomas Lendza, Vincas Tamašauskas ir Jonas Vyšniauskas.

LB pirm. V. Eringis įvadinio žodžiu supažindino susirinkusius su svečiu, tos dienos kalbėtojus, prof. Tomu Venclova, iš New Haven. Štai jo kalbos pagrindinės mintys:

Kiekvienai subrendusiai tautai, turinčiai savo kultūrą ir istoriją, natūralu turėti savą nepriklausomą valstybę. Kai kurioms dabartinėms tautoms dar tik reikia susikurti savo valstybę ir tradicijas. Mums savo istorijos kurti nereikia, turime ją neblogesnę už kitų žinomų tautų.

Lietuva buvusi nepriklausoma du kartus. Pirmoji nepriklausomybė, trukusi apie 500 metų, mums paliko kunigaikščių tradicijas, kalbą, mitologiją, mėgiamiausius, mūsų dabar vartojamus, vardus ir daug ką kita.

Vilniaus universitetas, teisių statutas, Vilniaus miesto architektūra, nenusileidžiant kitų valstybių statybos menui, jau tada praturtino bendrąjį Europos kultūros lobyną. Kas anksčiau mokslo, ekonomijos ir apskritai kultūros srityje būna sukurta ar atlikta — spinduliuoja į ateitį, trunka net šimtmečius.

Antroji Lietuvos nepriklausomybė, nutraukta tų pačių kaimyninių jėgų, yra nemažesnės reikšmės, kaip pirmoji. Todėl, kai šiandien pagerbiame Lietuvos kariuomenės savanorius, reikėtų prisiminti ir ano meto nepriklausomybės kūrėjus: valstybininkus, diplomatus, inžinierius, švietėjus, ekonomistus ir kt. — visus tuos, kurie antrą kartą Lietuvą įvedė į kultūringų tautų tarpą.

Vasario 16-ji yra ir pasiliks reikšminga ilgiems laikams. Ši diena prisimename ir dabartinėje Lietuvoje: jaunimas, moksleivija, kad ir rizikuodama, nusitaikiusi, tai šen tai ten iškelia tautinę vėliavą. Tą dieną prisimena ir sovietinis saugumas, ypač sustiprindamas savo budrumą.

Kokia bus trečioji Lietuva? Joje, kalbėtojo nuomone, būsianti tikra (T. Venclova sakė "nemeluota") demokratija, teisinga (vėl "nemeluota") socialinė apsauga, pripažįstamos visos pagrindinės piliečių teisės;

žmonės nepersekiojami dėl tikėjimo ar netikėjimo; nevaržomas atvirumas svetimoms idėjoms. Taip pat esąs labai svarbus geras su gyvenimas su kaimynais.

Lietuvos ateitį nulems žmonės tėvynėje, bet išeivijos moralinė ir medžiaginė parama visuomet būsianti labai reikalinga. Kur žmonės rimtai žiūri į savo tautos ateitį ir dėl jos aukojasi — tenai gims ir trečioji Lietuva. Ji jau dabar juntamai reiškiasi kalėjimuose, sibirinės tremties stovyklose, pogrindyje, kur spausdinama Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika, "Aušra" ir kita slaptoji raštija.

Mums dabar gal kartais atrodo, kad laisvė sunkiai įmanoma ir labai tolima. Tačiau anuomet, Lietuvai esant apsuptai imperijų, Basanavičiui, V. Kudirkai, Vaižgantui, Smetonai nepriklausomybė atrodė tolimesnė negu dabar. Tų laikų tautiniai veikėjai geriausiai atveju norėjo Lietuvai bent autonomijos. Bet, kaimyninėms imperijoms griūvant, atėjo išsilaisvinimas. Ir mes turime būti pasiruošę. Deja, ne visi esą čia, salėje, sulauks Lietuvos laisvės, bet patys jauniausieji sulauks. Svarbiausia tvirtas savomis jėgomis pasitikėjimas — šiandien pirmiausia reiktų tatau prisiminti.

Paskaita buvo trumpesnė, negu paprastai tokiais atvejais įprasta, bet dalykiška, nenukrypusi į tuščiažodžiavimą, be jokių užuominų apie veiksmų ar partijų nesutikimus ir apskritai be demagoginių priemonių, publikos dėmesingai išklausyta.

Pertraukos metu surinkta aukų, pridėjus ir bažnyčioje sumestas, iš viso 1600 dol. Publikai vėl nurimus, akys nukrypo scenon, kur "Dainos" choristai, vadovaujami Ch. T. Morris, padainavo kelias dainas. Ypač ryžtingai skambėjo J. Žile-

vičiaus "Laisvės daina". Po keletą tautinių šokių pašoko jaunųjų sambūris "Kalvelis" ir labai sustiprėjęs "senjorų" junginys "Aras".

Salės pakraštyje, ant stalų, buvo išdėliota pasižiūrėti Lietuvos pogrindžio raštijos atspaudų.

Abu sekmadienius (vasario 14 ir 21 d.) vietinė Lietuvių Radijo Valanda po pusvalandį skyrė vasario 16-jai prisiminti. Antrojo sekmadienio metu solo ir choru iš juostos perduota Maironio poezijos, taipgi perduota ištrauka iš prezidento A. Smetonos kalbos, jam atvykus į šį kraštą.

(sm)

TAUTININKŲ SUSIRINKIMAS

Dėl šalčių ir slidžių kelių ilgai atidėliotas pirmutinis šių metų ALT S-gos skyriaus susirinkimas pagaliau įvyko vasario 28 d. Lietuvių Svetainės Klevo kambaryje. Sueigai vadovavo skyriaus pirm. Vl. Bačanskas. Išklausius protokolą, perskaityti du ALT S-gos valdybos bendraraščiai. Dalyvavo trys naujai įstojusios narės: Marija Tallat-Kelpšienė, Berta Mačiulienė ir Amelija Grajauskienė. Iki šiol skyrius vis stokojo moterų, dabar jų jau bus maždaug lygiai su vyrais.

Pirmininkas pranešė gavęs iš ALT S-gos pirm. V. Vacl. Mažeikos užklausimą, gal kas iš mūsų narių galėtų Vlike atstovauti tautininkus, vieton pasitraukusio dr. J. Balio. Pakalbinatas, tuoj sutiko senesniosios lietuvių kartos baltimoretis veikėjas, buv. Susivienijimo pirm. V. Laukaitis. Bet, apsigalvojęs, dėl nesveikatos ir senyvo amžiaus vėl greit atsisakė.

Vl. Bačanskas priminė reikalą mums, artimiausius Washingtono kaimynams, pinigine auka prisidėti prie Lietuvos pasiuntinybės sostinėje namo at-

naujinimo. Nubalsuota iš skyriaus išdo paskirti 300 dol.

Tartasi dėl kultūrinių renginių. Tikimės netrukus sulaukti filmo apie prez. A. Smetoną. Jei tinkamu laiku pavyks įsisprauti tarp kitų vietos organizacijų pavasario renginių, tai gal ką suruošime birželio pradžioje. Kol kas dar galutinai nepaaikškėjo, kada šiais metais bus Lietuvių dvidienis kasmetiniame šio miesto tautybų festivalyje.

Pranešta, kad vietinis Tautinis Knygynas (nuo S-gos veikia nepriklausomai) esąs pasikvietęs iš Chicagos kalbėtoją, kuris papasakosias apie būklę dabartinėje Lietuvoje.

Praeičiai sudurti su dabartimi, kad nariai geriau susipažintų su Baltimorės tautininkų veikla I-jo didž. karo metu, skyriaus raštininkas, parinkęs, paskaitė ilgesnę okupaciją iš Br. Balučio redaguotos 1916 m. Nr. 13 "Lietuvos". Susirinkusieji domėjosi ir pageidavo daugiau tokių skaitinių ypač kad naujai įstojantieji nariai dažnai stokoja idėjinio pagrindo.

Mūsų skyrius šiuo metu bene bus vienintelė Baltimorės lietuvių idėjinė (nebažnytinė) organizacija, turinti savo narių tarpe daugiausia senosios ateivijos čia gimusių.

Aptarus reikalus, priekavos ir užkandžių dar ilgokai pasišnekėta apie vietos lietuvių gyvenimo įvykius, gerokai pasiginčyta ir pajuokauta.

(sm)

• Jurgis Sakas, Dirvos nuoširdus rėmėjas Baltimoreje, atnaujindamas prenumeratą, atsiuntė auką 33 dol. Ačiū.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

AMBER TRAVEL SERVICE

GREITAS IR ASMENIŠKAS
PATARNAVIMAS

Tvarkome keliones (pavieniems asmenims ir grupėms) po Ameriką ir į užsienį —

LĖKTUVU - LAIVU - TRAUKINIŲ - AUTOBUSU

Taip pat sutvarkome viešbučių rezervacijas, ir užsakome mašinas nuomavimui.

Dėl informacijų ir rezervacijų, skambinkite ar rašykite:

11745 Southwest Highway
Palos Heights, Illinois 60463

Vida Kriaučeliūnaitė-Jonušienė
Savininkė

Tel. 312-448-7420
312-785-9393

Nuomonės ir pastabos

MITAI IR TIKROVĖ

Lietuvių bendruomenės rinkimams artėjant

Artėjant naujosios J.A.V. Lietuvių Bendruomenės Tarybos rinkimams, š. m. gegužės mėn. 7-18 dienomis, mūsų periodiškon spaudon vėl grįžta, jau nebe nauja, rinkiminė tematika. DRAUGE (kovo 3 d.) tilpo J. Kuprionio "solidarinės" sugestijos (įtaigojimai), NAUJIENOSE susilaukusios šiurkščios A. Svilonio kritikos (siūlančios... "neaušinti burnos be reikalo..."), ten pat, gana įdomus, bet ne be priekaištų, D. Adomaičio straipsnis "Išėivijos susiorganizavimas".

Juose, žinoma, absoliučiai nieko naujo nėra: vis kartojami tie patys argumentai, privedę prie bendruomenių skilimo, ir tai vis iš to paties savito, taško. Giliau ir nepykstant pagalvojus ir stebint iš šalies, atrodo, kad tiems "apsispiaudymams" nebus galo, iš ko nei tautinis solidarumas nei vedama kova už tėvynės išlaisvinimą daug naudos neturės.

Atrodo, kad abi šalys esančios gerokai įpykusios ir bet kokie kompromisai esą jau neįmanomi. Senoji Bendruomenė (taip mes ją praktiškai vadiname), visur akcentuodama kad "riausninkų" esanti tik saujalė, neranda reikalo su ja skaičiuotis. Naujoji Bendruomenė (Reorganizuotoji), galvodama, kad jos principai ir pažiūros į tremties lietuvių veiklą Lietuvos nepriklausomybės atstatymo kovoje, esą nesugriaujami, stato tokius reikalavimus, nelyginant, kaip arabai žydams: grįžti į senąsias pozicijas. Kitaip tarus, atsakyti Bendruomenės politinio vaidmens, vadovauti tik švietimui ir kultūrai, nebendrauti su pavergtu krašto žmonėmis platesne prasme ir kibti sovietams į ragus, kur tik tai galima. Nemanyčiau, kad žydai pasitrauks iš visų arabų žemių (kas būtų lygu jų savižudybei), nemanyčiau, taip pat, kad Senoji Bendruomenė, turėdama savo žinioje žymiai didesnę narių skaičių, jaunimą, švietimo instucijas ir Lietuvių Fondą (de fakto, jeigu ir ne de jure), šitiems Naujosios Bendruomenės reikalavimams paklustų ar bent kreiptų į juos dėmesį. Taigi, tokie reikalavimai yra, anot Naujosios Bendruomenės ideologo A. Svilonio, "...tik aušinimas burnos be reikalo..." Galų gale, ir padarius kompromisines nuolaidas, ir neva susijungus, iš to susijungimo būtų mažiau naudos, negu kad veikiant abiejų ideolo-

gijų organizacijoms paskirai. Ko būtų tikrai visų rimtumu siektina, tai kad nuomonių skirtumų publikavime (skleidimo spaudoje) būtų išlaikomas bent minimalus respektas kitokių šitiktinimų organizacijoms ar pavieniems asmenims.

Apžvelgus visus tuos pasisakymus, pamokslus, paskaitas, studijas, simpoziumus, rašinius - straipsnius spaudoje ir asmeniškų išsikalbėjimus, išryškėja tik vienas faktorius: kiekviena pusė galvoja, kad ji esanti teisi, o antroji — klystanti. Kad taip iš tikrųjų nėra, paduodu čia tik keletą lietuviškojo spaudoje klajojančių mitų ir jų atitikmenų tikrovėje.

★

Naujosios (Reorganizuotos) Bendruomenės mitai ir tikrovė:

1. MITAS: J.A.V. gyvena milijonas lietuvių (sic!). Taip rašo D. Adomaitis. NAUJIENOSE "Išėivijos susiorganizavimo" straipsnyje. Iš to išeinant, 8000 Senosios Bendruomenės balsuotojų esą tik "lašas jūroje" (JR) ir dar "falsifikuotas" (A. Svilonis).

1. TIKROVĖ: Lietuvių Enciklopedijos, Lietuvių Užsienyje skyriuje, istorikas J. Jakštas randa lietuvių emigravusius Ameriką trejais etapais: Pirmasis — devyniolikto šimtmečio antroje pusėje (Gal net iki Pirmojo Pasaulinio karo J. R.), Antrasis — jau Lietuvos nepriklausomybės laikotarpyje ir tretysis — 1948-1950 metais. Skaičiuojant statistiškai) vienai generacijai 25 metus (Per tiek, maždaug, lietuviškoje šeimoje tėvas būna vyresnis už sūnų) prieiname išvados, kad nuo pirmosios emigracijos jau praėjo daugiau kaip 5 generacijos, nuo antrosios 2-3, trečioji, esame mes patys. Respektuodami S. Daukanto "Būdą Senovės Lietuvių Aukštaičių ir Žemaičių", vis dėl to negalime pasigirti lietuvių tautos antiasimil'acine stiprybe. Senosios Lietuvos Kunigaikščiai leido savo dukras už visokio "plauko" svetimtųjų (būk tai politiniais sumetimais), Pirmojo pasaulinio karo lietuviškoji intelegentija persivežė savo gyvenimo drauges iš kraštų, kuriuose jie buvo prisiglaudę, išemigravę lietuviai, kad ir mūsų generacijos ar mūsų vaikai, atvežti dar kūdikiais, neberanda skirtumo tarp jų ir kitų amerikonių ir, vedybų at-

žvilgiu, pasidarė abuojai ir internacionalistai. Tad, jeigu dar sutinkamas 3-čios kartos lietuvis, kuris kalba lietuviškai taip, kad mes galėtume jį suprasti, tai jau reiktų skaityti išimtinu atveju. Žinoma, lietuvių ir mūsų kovos už nepriklausomą Lietuvą klausimais, jis būtų gerokai (neįžeidžiant pasakius) naivus. Tai kur gi čia tas "milijoninis" kamienas, kuriuo remiasi ir apie kurį kalba D. Adomaitis? Todėl 8000 balsuotojų, (žinoma, galėtų jų būti ir daugiau) iš 20-30 tūkstančių dar "gyvų" lietuvių lietuvių, sudaro jau rimtą svorį lietuviškoje veikloje.

2. MITAS: Amerikos lietuvių (gal tuo pačiu ir Amerikos?) demokratinė rinkimų sistema esanti negera, nes (sic!) sukčiavimais pasiekiami neteisingi rezultatai.

2. TIKROVĖ: Nebandykite tik to pasakyti amerikiečiams. Amerikos demokratiniai rinkimai yra apsaugoti stiprių įstatymų. Sukčiavimai baudžiami kalėjimais ir stambiomis pinigėmis bandomis. (Atrodo, kad čia pritaria ir D. Adomaitis). Ir jeigu mes, lietuviai, nesugebame (anot opozicijos) juos teisingai praveisti, tai didžiausiai mūsų gėdai, mes galime visada kreiptis į amerikiečius pagalbos. Skaitau, kad tai jau labai menkas motyvas atsakyti visuotinio balsavimo. Juk ir VLIKo ir ALTo vadovybės, galutinėje procedūroje, būna renkamos. Gal daug patikimesnis ir daug sąžiningesnis motyvas būtų, kad R. B., jau daugelį kadencijų atsisakius balsuoti, dabartiniuose rinkimuose surinktų tik nedidelę mažumą ir, anot A. Svilonio, "...frontininkų vadovaujamos Bendruomenės vadai galėtų iš jos (R. B.) tik pasijuokti..."

★

Senosios Bendruomenės mitai ir tikrovė

1. MITAS: Bendruomenės skilimas įvyko dėl keltos asmenų asmeniškų ambicijų.

3. MITAS: Pavergtosios Lietuvos lietuviai, kurie dar neišžudyti ir neišvežti į Sibiro taigas, jeigu gauna darbą valdiškose įstaigose (o, kaip žinome, ten 99% yra valdiška) jau automatiškai pasidaro tautos išdavikais, "raupsuotaisiais", su kuriais bendravimas jau esąs "tiltų statymas" ir tėvynės išdavimas(!)

3. TIKROVĖ. Čia man prisimena amerikiečių mėgstamas komedijantas Redd Foxx, kuris sakėsi, kad jis visą savo gyvenimą negalėjęs "išfigureruoti", kas tie portorikai. Jis visados galvojo, kad jeigu meksikonas gauna darbą, tai jis vadina si portorikas. Rimtai pagalvojus, ar tikrai mes suprantame apie ką mes kalbame? Nuo mūsų pasitraukimo iš ok. Lietuvos, tenai gyvena jau trečioji karta. Upeliais nutekėjo (o gal Sibire užšalo) lietuvių-kovotojų (ir neutraliųjų) kraujas, o mes vis reikalaujame daugiau ir daugiau aukų. Kas gali pasakyti, kiek ilgai dar reikės tautai kraujuoti? Mes juos apgaudinėjame (atsiprašau už tiesų žodį) meluodami, kad Vakarai už juos kovoja ir koks ten, italų kilmės, kongresmanas, rinkdamas balsus jo kadencijai, pasakęs, kad Lietuva turi būti laisva. Tas aušros rytas, kurį mes poetiškai perrašuoju, gal dar labai toli ir nežinia kokia generacija, jeigu tokia ir išliktų, jo sulauks. Manysčiau, asmeniškai, kad šitie, gerai įsikūrę Amerikoje, "karingi patriotai", jeigu jie būtų pasilikę Lietuvoje, gal būtų pirmieji, saugodami savo kailį, būtų prisitaikę prie tenyškųjų aplinkybių.

Tad nesidangstykite paliktųjų laurais nes mes iš ten pabėgome. Tikrųjų karingųjų patriotų lavonais yra iškloti Lietuvos miškai, bažnytkaimių turgavietės ir Sibiro taigos.

1. TIKROVĖ: Patys žinote, kad tai netiesa. Bendruomenė skilo dėl principinių dalykų. Juos išskaičiuoja vėl (jau nebežinau kelintą kartą) A. Svilonis savo straipsnyje NAUJIENŲ kovo mėn. 13-15d. numeryje "Ginti principus nėra boikotas, pavydas ar kenkimas". Trumpai tariant, dėl nuomonių skirtumo tėvynės laisvinimo politikoje ir bendruomenės, kaip nepolitinio organo, pasirinkto politinio vaidmens.

2. MITAS: VLIKas ir ALTas ESANČIOS pasenusios organizacijos. Tėvynės laisvės kovas reikia vesti naujomis — moderniškomis priemonėmis. (Iš to kilo reikalas Visuomeninės Tarnybos ir svetimtųjų Hanna-fordo firmos).

2. TIKROVĖ: Mūsų generacijoje, ir gal dar generacijoje po mūsų (mūsų vaikų) nei VLIKas nei ALTas NĖRA pasenę. Generacijoms gi išeinant amžinybėn, manyčiau, kad gal ir nebus reikalo tėvynės laisvės kovą (jei dar tokia bus vedama) vesti senųjų politinių partijų principu. Betgi kur mes skubame? Kodėl tai negali įvykti evoliucijos būdu, bet revoliucijos? Kodėl keletas "peštukų" (anot D. Adomaičio) nori dar savo gyvenimo bėgyje pamatyti sugriuvusį VLIKą ar ALT? Ko tikrai reikėtų nūdieniam VLIKui ir ALTui tai nuosirdžios jaunosios kartos, čia išsimokslinusios ir turinčios daugiau įtakos jaunosios Amerikos politikierių tarpe, pagalbos.

Tad, vietoje ieškoje svetimų dievų, padėkime sumoderninti tas dvi garbingas institucijas, kurių pagalba jūsų tėvai pasiekė šį neribotų galimybių kraštą. Ar mes prašome iš jūsų per daug, vaikai?

3. MITAS: Mūsų vadovėliai lituanistinėms mokykloms esą 100% geri, jaunimo važinėjimas į Vilniaus Kapsuko Universiteto rengiamus lituanistinius kursus — pilnai pateisinamas, važinėjimas bendrinių tremties organizacijų vadų

(Nukelta į 10 psl.)

AMBER STUDIOS, Inc.

505 East 185 Street,

CLEVELAND, Ohio 44119

Tel. (216) 531-3500

Foto ir paveikslų įrengimas. Originalūs paveikslai, grafika, drožiniai, gintaras, keramika ir... Gauta nauji grafikos darbai iš Vytauto Ignio ir Giedrės Žumbakienės bei kitų menininkų.

Galerija atidaryta pirmadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 6 val. vak., antradieniais, ketvirtadieniais nuo 12 iki 9 val. vak. ir šeštadieniais nuo 10 iki 6 val. vak. Uždaryta trečiadieniais.

Rimas Laniauskas, prezidentas

Antanas Kalvaitis, viceprezidentas

BOSTONO LIETUVIAI

MINKŲ RADIOJ SUKAKTIS

Minkų radijo valandėlės, 48 metų veiklos sukaktis atšvęsta kovo 21 d. So. Bostono Lietuvių Piliėčių Draugijos auditorijoje.

Ši lietuviška radijo valandėlė, vedama Stepono ir Valentinos Minkų pradėjo veikti 1934 m. net buvo pertransliuota į Lietuvą. Per tuos 48 veiklos metus Min-

kai be pertraukos, be poilsio ir be pakaitalo kas sekmdienį duoda lietuvišką programą. Jie buvo girdimi tai iš vienos, tai iš kitos radijo stoties. Paskutiniuosius ke- liolika metų jie girdimi iš WLYN stoties banga 1360 AM. O nuo vasario 7 dienos jie perduoda net du kartu dienoje. Nuo 8:00 iki 8:30 val. ryte ir nuo 4:30 iki 5 val. p. p.

Seniau jų programa buvo vien lietuvių kalba, o paskutiniaisiais metais pradžioje Steponas Minkus perduoda politinių žinių santrauką anglų kalba, o tada, pasikeisdami su žmona Valentina, lietuviškai. Dar seniau jie turėjo net savo chorą. Valentina Minkienė yra baigusi muzikos konservatoriją, o Steponas Minkus teisę.

Reikia stebėtis Minkų energija, ir švęsdami šią 48 metų oro bangų darbo sukaktį, jie dar energingai dirba ir nenumato nutraukti savo darbą.

Kodėl Minkai tiek ilgai vargsta su šia lietuviška radijo programa? Atsakymas yra tik vienas — meilė savo tėvų tautai ir kalbai. Praeitą vasarą Minkai paskyrė tris premijas \$500 vertės už rašinius: Kodėl man garbė būti lietuvių? Tie trys rašiniai, kurie laimėjo premijas, buvo atspausdinti lietuviškuose laikraščiuose. Kai buvo paskelbta, kad Lietuvos pasiuntinybės Washingtono namai reikalingi skubaus remonto, Minkai tuoju pat pasiuntė 1000 dol. Visi šie darbai yra tik iš didelio patriotizmo.

Šiame sukaktuviniame parengime programą pradėjo Steponas Minkus, Lietuvių kredito kooperatyvo "Taupa" pirm. inž. Romualdas Veitas pasveikino Minkus šios 48 metų darbo sukakties proga, primindamas, kad jų darbas yra iš didelės meilės lietuvių tautai ir kalbai, už ką visi esame dėkingi.

Po šios oficialios dalies, prasidėjo linksmoji dalis. Iš New Yorko atvykęs estradinės muzikos ir dainos vienetas "Jinai ir trys gintarai", kurį sudaro: Vytautas Daugirdas, vadovas, Danutė Striugaitė, Juozas Nakutavičius-Nakas ir Zenonas Jurys. Kažin kodėl programos knygelė nepažymėti gitaristas ir bubnininkas, o jie irgi gražiai talkininkavo visam vienetai. Jie programą pradėjo "Pupų dėdės pastogėj". Toliau sekė dainos, kaip vadovas vis pranešinėjo: Iš Konrado kavinės, kavinės netoli šančių, iš Metropolio, Partizanų daina ir kitos.

Šis venietas yra labai linksmas junginys, o tuo savo linksmumu jie užkrečia

ir žiūrovus. Su tuo pačiu linksmumu jie atliko šokiams muziką su daina. Visi jais džiaugėsi. Tokiem renginiam kaip šis, šis vienetas yra labai geras ir nepamainomas. Tik gaila, kad jaunimo mažai buvo, o jiems tai ypatingai turėtų patikti.

"Jinai ir trys gintarai" jau yra gastroliavę: Baltimorėje, Worcesteri, Waterbury, Hamiltone, New Yorke ir dabar Bostone. Šiam sezonui jie dar turi pakvietimus į Baltimorę, San Francisco, Los Angeles ir Clevelandą.

Šokiai buvo premijuojami. Premijų komisiją sudarė: Ona Ivaškie, Elena Valiūkonienė ir Aloyzas As-travas.

Buvo loterija, pietūs ir kitokios vaišės. Tad 48 metų Minkų radijo valandėlės sukaktis paminėta gražiai.

"TAUPA" GRAŽIAI AUGA

Lietuvių Federalinė Kredito (unija) kooperatyvas veikia gražiai. Kovo 20 d. įvykusiame metiniame susirinkime išgirdome, kad kiek daugiau nei per pusmetį, "Taupoje" jau yra 525,000 dolerių. Taupos valdybą sudaro: pirm. Romualdas Veitas, vicepirm. Vytautas Eikinas, finansų sekretoriai: Thomas Ashmanskas ir Rita Kapočiūtė, sekretorė — Birutė Šležiėnė, valdybos nariai: Dana Izbickienė, Česlovas Mickūnas, Vitas Rasytis ir Vytenis Izbickas; kredito komisija: Dana Sikinienė, Juozas Kapočius ir Gintaras Subatis, revizijos komisija: Jonas Čereška, Vytautas Jurgėla ir Šarūnas Norvaiša. Jie visi susirinkime rinkti ir sekantiems metams. Tik darinktas yra dar vienas atstovas Aleksandras Čaplikas.

Susirinkimo metu svečias iš Kanados adv. Algis Pute-ris iš Toronto skaitė paskaitą — Kredito unijos lietuvių visuomenės rėmuose.

Prelegentas kalbėjo apie kooperatyvines idėjas, kurias 19 šimtmečio pradžioje anglas dr. King pradėjęs propaguoti. Ta idėja prigijusi ir Anglijos miesto darbininkai — audėjai pirmieji įsteigė kooperatyvą, o vėliau sekė ir daugiau. Išsiplėtus kooperatyvų judėjimui, šalia vartotojų kooperatyvų atsirado gamybiniai, o taip pat ir kredito. Kooperatyvai skiriasi nuo kitų patarnavimo įmonių, kad pirmoj eilėj jie tenkina savo narius.

Toronte "Parama" įsteigė 1952 m., o dabar jos kapitalas yra 29,000,000. Toronte yra ir kitas kooperatyvas, Toronto Prisikėlimo parapijos, kuris įsteigė 10 metų vėliau. Jo kapitalas yra 19,000,000. Taigi Toronto lietuvių tie kooperatyvai (kredito unijos) tu-

"Amber Holidays"

1982 M. EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

iš BOSTONO ir NEW YORKO

Maskva/Vilnius:

gegužės 5 — \$ 995.00
gegužės 12 — \$1095.00
(su Ryga)
gegužės 24 — \$1135.00
birželio 2 — \$1135.00
birželio 16 — \$1135.00
liepos 5 — \$1165.00

liepos 19 — \$1135.00
rugpjūčio 4 — \$1135.00
rugpjūčio 18 — \$1350.00
(su Ryga)
rugsėjo 6 — \$1171.00
rugsėjo 15 — \$1045.00
rugsėjo 27 — \$1082.00
spalio 6 — \$ 995.00

Prie šių grupių galima jungtis iš VISU AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokėčiu. Grupės lydės vadovai.

Registracijos ir informacijos reikalu kreipkitės į:

TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.

393 West Broadway
P. O. Box 116,
South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkome dokumentus.

Ištaigai vadovauja:

ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

Registered Ohio Travel Agent #TA0324

MITAI IR TIKROVĖ...

(Atkelta iš 9 psl.)

ar iškilesniųjų tremties asmenybių į ok. Lietuvą, pasiliekančią ten ištisom savaitėms ar mėnesiams — esąs jų asmenišką reikalą.

3. TIKROVĖ: Gilumoje širdies jaučiame (kaip sakydavo prezidentinis kandidatas sen. B. Golwater'is), kad tai nėra tvarkoje. Savanoriškai, ar kitų įtaigojami, užsikabinę ant okupanto užmestos meškerės kabliuko, mes suniekiname mūsų pačių kovos Veiksnių pozicijas ir padedame okupantui skleisti propagandą, kad gyvenimas okupuotoje Lietuvoje esąs geresnis, negu buv. Nepriklausomoje Lietuvoje. Pagalvokime: Ar gi trečdalis tautos eliminavimas (įskaitant savanorius, partizanus, išžudytuosius, išvežtuosius ir pabėgėlius) nėra per didelė kaina už keletą socialinių reformų (kaip tai nemokamas švietimas ir gydymas), kurios, Lietuvai pasilikus nepriklausomai, tikrai būtų savaimė atėję? Prisikėlę po 123 metų letargo, pradėdami iš nieko, mes per 22 metus sukūrėme labai daug ir vis progresavome į ateitį.

★

Ir taip, baigiant čia tik keletos mitų (jų aišku, galime rasti daug daugiau) sąrašėlį, prisiminiau Vitalio Žukausko, mūsų talentingo aktoriaus ir humoristo, rečitalį senoje mūsų kolonijoje, kuriame jis pasakė, kad... "bendrai paėmus ir atskirai padėjus, gal dar šis tas ir gaususi..." Išvada būtų tokia: dingus bet kokio susitarimo galimybės, dirbkime, vyrai (žinoma ir moterys) atskirose organizacijose, pagal savo įsitikinimus. Dirbkime sąžiningai, turėdami kilnesnių užmojų negu kad suniekinoti kitaip galvojančią lietuvių ar jo organizaciją, suniekinoti tremties gyvenimo idealistus — spaudos darbuotojus jų laikraščius ir redaktorius. Atliktą naudingą — pozityvų darbą pagirkime, nežiūrint, kas jį padarė. Prieš imdami į rankas "akmenį" savo neva priešui nutrenkti, visada pagalvokime apie bumerangą. J. R.

ri kapitalą keturiasdešimt aštuonių milijonų. Bet tai labai svarbu lietuviškai veiklai. Lietuviškiems reikalam tie kooperatyvai jau yra paaukoję virš trijų šimtų tūkstančių dolerių. Jeigu to kooperatyvo šeimoje gimsta kūdikis, kooperatyvas jo vardu įneša \$10. Nuo čia prasideda jo sąskaitos augimas. Ir visą eilę kitų įdomių kooperatyvų veiklai apraiškų papasakojo prelegentas.

Tai ir Bostono ir apylinkių lietuvių "Taupa", nors ir pavėluotai įsisteigusi, yra reikalingas veiksnys. Kodėl krauti kapitalą kitiems bankams, kad čia tas kapitalas eis lietuviams. Be to, ir šis kooperatyvas ir procentus didesnius moka, negu bankai, nes jo išlaidos mažesnės. O visi indėliai, kaip ir bankuose, yra federalinės valdžios apdrausti. Tad apsimoka taupyti savo kredito kooperatyve (unijoje). Taupos adresas: Lithuanian Federal Credit Union Taupa, 368 West Broadway, P. O. Box 95, South Boston, Mass. 02127.

PASIKEITIMAS

Vietoje pramatyto Krėvės "Raganiaus" spektaklio, kuris turėjo įvykti Balandžio 3 dieną ir dėl rimtų priežasčių buvo atšauktas, gegužės 1 dieną, šeštadienį, bostoniečiai turės progą pamatyti A. Gustaičio "Mėnulio užtemimą", kuris su dideliu pasisekimu prieš kiek laiko buvo pastatytas Cikagoje.

Pagrindines roles atlieka: Jonas Kelečius, Laima Rastenytė ir Bernardas Prapuolenis. Visi, kurie turi įsigiję bilie-

tus į "Raganių", galės su tais bilietais matyti "Mėnulio užtemimą".

• GEGUZES 1 d., šeštadienį, - A. Gustaičio "Mėnulio užtemimo" spektaklis.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

POOR CLARES OF PERPETUAL ADORATION

Cloistered nuns and extern Sisters

WRITE TO:
ST. JOSEPH ADORATION
MONASTERY
2311 Timlin Hill
Portsmouth, Ohio 45662

SACRAMENTINE NUNS (O.S.S.)
Blessed Sacrament Monastery,
23 Park Avenue,
Yonkers, New York 10703.

Cloistered contemplatives.
Perpetual Adoration.

Represented in the Archdiocese of New York and in the Diocese of Gaylord, Mich.

Vocations: Mother Mary Paul.

SISTERS, SERVANTS OF MARY (S.M.)

(United States Province)
Provincial House: 600 North 18th St.,
Kansas City, Kansas.

Apostolic Work: render private and visiting nursing in patients homes and hospitals, day or night shift.

Represented in the Archdioceses of Kansas City, Kans., Los Angeles (Oxnard & Newbury Park), New Orleans, and New York. Missions in South America and Africa.

Vocation Director: Sister Gloria Torres, 3305 Country Club Road, Bronx, N. Y. 10465. 212-829-0428.

PRESENTATION SISTERS OF FITCHBURG (P.B.V.M.)

Motherhouse and Novitiate: Holy Family Convent, 366 South St., Fitchburg, Mass. 01420.

Apostolic Work: Elementary and Secondary Education, Social/Pastoral Ministry, Health Care.

Represented in the Diocese of Worcester, Fall River, Providence, and Bridgeport.

Vocation Director: 366 South St., Fitchburg, Ma 01420. 617-342-8346. (13-14)

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

GRANDIES KONCERTAS

Tautinio meno ansamblio GRANDIS koncertas įvyko š. m. kovo 21 d. Jaunimo Centre, Chicagoje. Ansambelis atliko dviejų valandų (įskaitant pavėlavimą ir pertrauką) programą, susidedančią iš tautinių ir stilizuotų šokių — "Iš devynių žiedelių supyniau vainikėlį". Ansambelis turi dvi grupes šokėjų: jaunių ir studentų. Gaila, kad programoje visi šokėjai sumesti į vieną sąrašą ir nesimato kiek jų yra atskirose grupėse. Taip pat ir išvardintuose šokiuose nesimato kuri grupė kuriuos šokius atliko. Žiūrovui būtų buvę lengviau susigaudyti, nes ir atliktų šokių kiekis nebuvo lygus. Studentų grupė daug daugiau šoko, kaip jaunieji.

Aplamai, šis koncertas paliko labai teigiamą vaizdą. Ansamblyje yra 60 jaunų veidų, išpildymas geras, drabužiai tvarkingi ir spalvingi, pašoko 18 šokių, kurių dalis pakankamai sudėtingi, bet ryškesnių klaidų neteko pastebėti.

Ilgametė Grandies vadovė ir viso ansamblio širdis Irena Smielliauskienė, atlieka labai vertingą lietuviybės išlaikymo ir auklėjimo darbą jaunimo tarpe. Pasiruošimas koncertams ir išmokymas šokių reikalingas

nuolatinių repeticijų ir lavinimosi. Žinome, kad Grandis dažnokai išpildo programas tautybių festivaliuose ar kituose renginiuose ne tik Chicagoje, bet ir priemiesčiuose. Grandies talką jaučia įvairių subvirmų rengėjai.

Repeticijoms suvažiuoja ar suvežami jaunuoliai-ės praleidžia draugėje daug laiko ir tarpusavyje pabendrauja. Džiugu, kad šokėjų tėvai sudaro tinkamas sąlygas savam atžalynui lavintis ir pabendrauti. Beveik be išimties šokėjai yra liuanistinių mokyklų mokiniai ar jas jau baigę. Kurie turi laiko ir noro lankyti liuanistinę mokyklą, tie randa laiko ir tautinių šokių repeticijoms.

Gaila, kad chigagiškė visuomenė nepakankamai vertina savųjų pasirodymus ir permažai atvyksta į koncertus. Ir šiame koncerte buvo tik truputį daugiau poros šimtų žiūrovų, o galėjo užpildyti visą Jaunimo Centro salę ir pradžiuginti jaunuosius šokėjus. Žiūrovų daugumą sudarė tėvai ir seneliai, atvykę pasidžiaugti savo atžalyno atsiekimais. Ansamblio vadovei įteikta gėlių krepšis

Po koncerto buvo pavaišinti kava ir pyragais.

Ansamblio vadovė Irena Smielliauskienė, akordeonis-

tas Ažuolas Stelmokas, pranešėjas Valdemaras Šadauskas, scenos asistentai — Linas Kučas ir Rasa Plioplytė, apšvietimas — Audra Aleknaitė.

Valdybą sudaro patys ansambliųčiai: Linas Kučas, Žibutė Lietuvninkaitė, Rasa Plioplytė, Erikas Vasiliauskas ir Sigitas Vaznelis.

Globos komitetas: pirm. Vida Meiluvienė, pareng. vadovė Marcelė Jonušienė, nariai — Marius Sodonis, Gražina Sturonienė ir Kleopatra Šimkuvienė.

ISIGYKIME SPALIO ROMANĄ

Rašytojas Romualdas Spalis parašė vienos kartos istoriją — 7 knygas. Pirmųjų šešių knygų laidos yra išparduotos, o paskutinioji — Auksinio saulėlydžio gundymai — dar galima gauti pas platintojus, Dirvoje ir leidėją Korp! Neo-Lithuania vyr. valdybą, šiuo adresu: 6620 So. Rockwell St., Chicago, Ill. 60629. Knygos kaina: minkštais viršeliais 10 dol., kietais — 12 dol.

Švenčių proga papildykime turimus rinkinius ir įsigykime naująją "Gundymų" knygą.

VELYKINIAI PUSRYČIAI

Jaunimo Centro valdyba, vadovaujama Irenos Kriaučeliūnienės ir skaitlingas komitetas, pirmininkaujamas Reginos Kučienės š. m. balandžio 4 d. 11:30 val. dienos metu, Jaunimo Centro didžiojoje salėje ruošia velykinius pusryčius.

Visa lietuvių visuomenė kviečiama atsilankyti ir lietuviškoje nuotaikoje praleisti sekmadienį. Jūsų dalyvavimas prisidės prie Jaunimo Centro išlaikymo ir lietuviškų tradicijų praturtinimo.

Bilietai iš anksto gaunami Jaunimo Centro raštinėje ir pas komiteto nares.

Įėjimo auka: suaugusiems 5 dol., o vaikams pusė kainos.

★

Patikslinimas. Dirva Nr. 11 — 1982. III. 18 (6 pusl.) lietuvių operos aprašyme turėjo būti sekretorė Valerija Žadeikienė.

• Halina Bagdonienė, Dirvos nuoširdi rėmėja Chicagoje, išdirbusi 30 metų kaip laboratorijos technikė General Food bendrovės Kool Aid įmonėje, buvo įmonės vadovybės pagerbta per surengtus iškilmingus pusryčius.

Šioje įmonėje Marquette Parke dirba daug lietuvių ir visų trijų laboratorijų vadovas yra lietuvis Robert Jatis.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Mylimam vyrui ir tėvui

A. + A.

SIMONUI LANIAUSKUI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą žmonai STASEI, sūnui dr. MARIUI, marčiai EGLEI bei kitiems artimiesiems

Gražina ir Vytautas Žukauskai
Regina ir Vytautas Grubliauskai
Danutė ir Jonas Svirskiai
Renata ir Julius Špakevičiai
su šeimomis

A. A.

SIMONUI LANIAUSKUI

mirus, jo žmoną STASE su šeima ir artimuosius giliai užjaučiame ir kartu liūdime

Marija ir Antanas
B a n k a i č i a i
su šeima

A. A.

SIMONUI LANIAUSKUI

mirus, jo žmonai STASEI, dukrai REGINAI, sūnams RIMANTUI, VIKTORUI, MARIUI, anūkams ir artimiesiems gilią užuojautą reiškiamo ir kartu su jais liūdime

Sofija Račinskienė,
Arvydas Račinskas
su šeima

A. A.

SIMONUI LANIAUSKUI

mirus, jo žmonai STASEI, sūnams RIMANTUI, VIKTORUI, MARIUI ir dukrai REGINAI su šeimomis ir visiems giminaičiams reiškiamo nuoširdžią užuojautą

Elena ir Povilas
M i k š i a i
Apolina ir Linas
S t a š k ū n a i

A. A.

SIMONUI LANIAUSKUI

mirus, jo sūnui MARIUI ir EGLUTEI LANIAUSKAMS, taip pat anūkui MATUKUI ir artimiesiems giliausią užuojautą reiškiamo

Liucija, Kęstutis,
Matukas ir Tadukas
T a m o š i ū n a i
Ona ir Antanas
V a s i a i

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

St. Anthony
Savings & Loan Association

1447 South 49th Court • Cicero Illinois 60650

10 South 660 Route 83 (At 92nd St.).
Willowbrook, Ill. 60521

Phones: Chicago: (312) 242-4395

Cicero: (312) 656-6330

Willowbrook: (312) 789-0777

Joseph F. Gribauskas
Executive-Secretary

Dennis N. Gribauskas
Senior Vice-President/
Willowbrook Manager

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

KODĖL AMERIKIEČIAI NERAŠO?

Tampresniam ryšiam užmegzti su vietos amerikiečių spauda Jono Nasvyčio iniciatyva kovo 23 buvo suorganizuotas susitikimas su Plain Dealer vedamųjų skyriaus redaktorium George P. Rasanen, kuriame dalyvavo su amerikiečiais daugiau kontaktų turį veikėjai — Jonas Nasvytis, Algis Kasulaitis, dr. Augustinas Idzelis, Algis Rukšėnas, Vilija Nasvytytė, Paulius Alšėnas, Juozas Stempužis ir dr. Viktoras Stankus.

Red. George P. Rasanen yra suomių kilmės, jo tėvas jau gimęs JAV, bet motina yra emigrantė. Šeima gyvena Ashtabuloje, apie 70 mylių į rytus nuo Clevelando, kur įsikūrusi suomių emigrantų kolonija.

Susitikimo pokalbis vyko Gintare priešpiečių metu. J. Nasvytis ir dr. V. Stankus iškėlė Ribbentropo-Molotovo pakto politines aplinkybes, P. Alšėnas ir A. Kasulaitis klausė apie nesuprantamą amerikiečių spaudos tylą dėl įvykių Pabaltijo kraštuose, dr. A. Idzelis parėškino, kaip amerikiečių spauda naudojanti sovietinės propagandos motyvus tarptautinės politikos interpretacijai. Dr. Idzelis iškėlė Amerikos "taikininkų" sąjūdžių ir spaudos hipokritiškumą dėl branduolinių

jėgainių pavojų. Amerikoje jėgainių statybą griežtai prižiūri valstybės ekspertai ir nelaimės yra minimalios, kai Sovietų Svjungoje tokios jėgainės statomos be jokių apsaugos priemonių, yra buvę didelių nelaimių, o okupuotoje Lietuvoje sovietai stato didžiausią pasaulyje branduolinę jėgainę, kurioje nelaimingas atsitikimas gali užnuodyti radijacija visą kraštą, ir jokia Amerikos spauda dėl to nei žodelio.

Geo. Rasanen prisipažino, kad visi suminėti įvykiai nežinomi. Pavergtųjų tautų savaitė ir kiti okupuotų kraštų minėjimai esą rutiniai ir į juos spauda nekreipianti dėmesio, nors juose dalyvautų ir labai žymūs Washingtono žmonės. Sovietinės spaudos jis nėra matęs ir jų interpretacijos apie tarptautinius įvykius nepažįstas, bet suprantas, kad ji turinti komunistinį pamušalą. Apskritai jis pastebėjo, kad norint patekti į amerikietišką laikraštį reikia asmeniškai turėti ryšį su kuriuo nors redaktorium, reikia jį informuoti ir aprūpinti medžiaga. Redaktorius Rasanen pasiūlė atspausdinti Plain Dealer laikraštyje dr. A. Idzelio straipsnį, dėl kurio turinio jiedu susitiksia redakcijoje pasitarti.

ALL AMERICA CITY žymens Clevelando miestui įteikimo momentas 1982 kovo 12 spaudos konferencijų salėje. Nuotraukoje iš kairės Women Voters League pirm. Mildred Madison, meras George Voinovich, Growth Assoc. pirm. Wm. H. Bryant, Gražina Kudukienė ir asmuo prie mikrofonų National Municipalities League vykdomojo komiteto pirm. Robert H. Rawson. Clevelando visuomeninių ir profesinių organizacijų vadovai planuoja šiais metais surengti eilę seminarų ir iškilmų miesto pažangai propaguoti.

T. Gasparik nuotr.

Algis Kasulaitis pasiūlė, kad Plain Dealer kasmet globotų politinį seminarą Sovietų Sąjungos okupuotų kraštų temomis. Toks seminaras galėtų įvykti Clevelando valstybiniame universitete pagal jo profesorių ir pavergtųjų kraštų atstovų bendrai sutartą programą.

Pokalbis buvo ribotas ir tik bendrai palietė lietuvių susirūpinimą, kad sunku patekti į amerikietišką spaudą, kad okupuotų kraštų klausimas retai minimas, o kai minimas, amerikiečiai žurnalistai remiasi vienašališka, neretai iš komunistinių šaltinių gauta informacija.

Atrodo, kad Plain Dealer redaktoriui susitikimas su lietuviiais patikęs, jis smulkiau pasidalino įspūdžiais su Jonu Nasvyčiu, ir pažadėjo ką nors iškeltais klausimais padaryti. (js)

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt
Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai
936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119
Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

A. A. Simoną Laniauską laidojant Visų Sielų kapinėse. Prie karsto šeimos nariai ir artimieji.
J. Garlos nuotr.

The Best for Less Weddings and
Portraits

TALIS STUDIO

15606 St. Clair Avenue
Cleveland, Ohio 44110
Tel.: (216) 692-1515

PUIKIAUSIUS KAILIUS RASITE

Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANĄ BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601
Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

Kaziuko mugė Clevelande

(Atkelta iš 1 psl.)

stalas su raguoliu, beržo šaka, margučiais, ežiuku, 'mozurkėliais' (kai kam reikalaujant juos vadinti 'plokštinais') ir įvairiausi kiti tortai. Atrodo, kad mugės rengėjai nepamiršo jokios smulkmenos, kad sudarytų jaukią, priešvėlykinę nuotaiką.

Su dideliu punktualumu prasidėjo Kaziuko mugės programa. Atsidarius scenai, gausi publika gėrėsi sugulūsiomis, sutūpusiais 'grybais, peteliškėmis, paukšteliais'. Tai s. P. Kalvaitienės parašytas 'Grybų Karas', kurį šiais metais pastatė ir režisavo vs Regina Nasvytienė. Scenoje jautėsi gabių režisierės ranka. 'Artistų' amžius buvo nuo labai jaunų, dailiais kostiumais pasidabinusių priešmokyklinio amžiaus mergyčių, iki gerokai paaugusių prityrusių skautų. 'Baravykas' Linas Biliūnas, savo puikiai tarsena ir gera vai-

dyba privertė žiūrovus ne kartą ploti laike vaidinimo. Jo pasirinktoji 'žmona' Lina Kijauskaitė, rodė temperamentą ir vaidybinius sugebėjimus. Nėdūtis Rimas Biliūnas, beveik su profesiniu lengvumu, vaidinimo metu akomponavo akordeonu. Visi 'solistai' parodė vaidybinius gabumus, susiklausymą, puikiai tarseną ir laisvai mokėjo savo vaidmenis. Vaidinimas buvo trumpas, įdomus, puikiai surežisuotas ir nuotaikingas. Buvo nesigailėta plovimų...

Kaziuko Mugė baigėsi. Išsiskirsčius lankytojams liko išvargę vadovai ir jų talkininkai. Atsiranda šluotos, šiukšlių maišai, lėtėja žingsniai. Tačiau

"Grybų karas" scenoje. Režisavo Regina Nasvytienė.

J. Garlos nuotr.

Velykinis stalas buvo visų mugės lankytojų dėmesio centre...

J. Garlos nuotr.

Skautams talkininkavusios mamytės Šiupinienė ir Bieliūnienė.

J. Garlos nuotr.

Klounas ir klouniukas (G. Kijauskienė ir H. Macevičiūtė) su balionais...

J. Garlos nuotr.

vadovų veiduose pro nuovargį švyti ramus džiaugsmas. Buvo daug dirbta, planuota, vargta, bet aiškiai jaučiama, kad darbas padarytas, talkos nestigo, paramos ir pritarimo gausu. O rytojaus diena - ir vėl naujo darbo pradžia.

Virtuvėje skautų motinos tvarkosi, valo, plauna. Čia sukasi ir Neringos Tn. tėvų komiteto pirmininkė Dana Siupinienė, kuri ne tik savo darbu daug prisidėjo prie Mugės paruošimo, bet ir savo namus pavertė skautiškų darbų būstine. Čia ir Bronė Mainelienė, dar vis maloniai prisimenanti dešimtis renginių ir mugių, jau su entuziazmu kalba apie būsimus renginius. Tortų stalo trupiniai byra į didžiulį maišą.

Buvo nupintas skautiško darbo vainikas, kuriuo gerėjosi Kaziuko Mugės svečiai ir kurio vaisiais taip užtarnautai naudosis Clevelando skautija.

Meniška padaryti medauninkai — grybai puošė velykinį stalą.

J. Garlos nuotr.

Svečių spūstis Kaziuko mugėje.

J. Garlos nuotr.

**MATAS & TURNER
REALTY**

501 E. 185 St. Euclid, Oh. 44119

(216) 486-2530

RITA MATAS - G.R.I.-BROKER

Certified Appraiser

Lituanistinė mokykla suaugusiųjų akimis žiūrint

Clevelando šv. Kazimiero lituanistinėje mokykloje

AURELIJA BALAŠAITIENĖ

Šv. Kazimiero lituanistinė mokykla Clevelande š. m. balandžio mėnesio 3 dieną švenčia iškilmingą savo 25 metų darbo jubiliejų. Tiek mokyklos vadovybė, tiek mokytojai bei jos rėmėjai tikisi, kad Clevelando visuomenė gausiu dalyvavimu parodys savo moralinę paramą tai institucijai, į kurią dedame visas savo viltis. Savaime suprantama, kad jaunas lietuviukas, nelankantis lituanistinės mokyklos, pamažu galutinai atitrūks nuo savo visuomenės kamieno ir neužpildys spragų, kurias palieka iš gyvųjų tarpo pasitraukusieji vyresnės kartos atstovai, vadovavę visuomeniniam,

kultūriniam bei Lietuvos laisvinimo darbui.

Šiuo metu mokykloje mokosi 110 mokinių lietuvių kalbos, literatūros, istorijos, geografijos, visuomeninio mokslo, tikybos, tautinių šokių, tautodailės, tautinių instrumentų muzikos. Prie mokyklos veikia turtinga knygų biblioteka, kurioje mokiniai gali pasirinkti skaitymui medžiagos. Iš kartotekos galima spręsti, kad knygų mokiniai pasirenka palyginti pakenčiamą skačių. Nuo 1975 mokykla leidžia savo metraštį, kurį redaguoja, iliustruoja ir savo rašiniais užpildo patys mokiniai.

Savo šventei mokykla ruošiasi energingai, planuodama išsamią programą, kurioje dalyvaus virš 100 dabartinių mokinių ir jau mokyklą baigusiu abiturientų. Programoje numatyti tautiniai šokiai, dainos, deklamacijos ir liaudies instrumentų koncertas. Po programos bus vaisės ir šokiai.

Turėjus progą pasikalbėti su pačiais mokiniais ir išklausti jų pageidavimų bei nuotaikų, nutariau, kad būtų tikslu, jei būtų išgirstas ir tėvų balsas. Pokalbyje su tėvų komiteto pirmininku Donatu Iešmantu patyriau, kad komitetas turi nemažai rūpesčio mokyklą išlaikyti, sutelkti būtinas lėšas mokytojų algoms, mokslo priemonėms, nuomai, ir t.t. Pasigailėtinai menkos mokytojų algos, neišlaikančios net paties menkausio minimumo šių dienų ekonominės sąlygose, už šeštadienio 5 pamokas tesiekia 15 dolerių, t. y. 3 dolerius į valandą. Dalis mokytojų turi dar šeimas ar tarnybas, kuriose tarnauja pilną penkių darbo dienų savaitę. Jei jų darbo nelaikome pasiaukojimu lietuviškam reikalui, tai ką besakyti apie tuos, kurie net nepajėgia rasti laiko savo vaikus atvežti į mokyklą. P. Iešmantas pareiškė, kad mokyklos išlaidoms padengti mokslapinių toli gražų neužtenka. Tačiau dar blogiau yra tai, kad tėvai mokslapinių mokėjimą delsia ir jų reikia pakartotinai prašyti, nors suma esanti pakankamai kukli, kad nepadarytų didelės skriaudos ir nedideliame šeimos biudžetui. Pakartotinas kreipimasis į organizacijas su prašymu paremti mokyklą daugelyje atvejų nesulaukia net atsakymo, o ir pati mažiausia auksa būtų įnašas į mokyklos kasą. Komiteto pirmininkas taip pat pasigenda komiteto veiklai bei autoritetui aiškių darbo gairių ir pagei-

kimą. Jo neturint, tokios pamokos darosi nemalonia našta, gadinančią ir taip ne visada entuziazingą jaunimo, ypač paaugusio, nuotaiką, ją išsivežiant vėliau į namus.

Švenčiant reikšmingą mokyklos darbo sukaktį, visuomenė turėtų entuziazingai rodyti savo materialinę ir moralinę paramą. Mokyklos vadovybei būtų pravartu peržvelgti ir kritiškai įvertinti savo darbą, ieškant tobulėsnių ir naujoviško priėjimo prie jaunų žmonių, kurie gyvena dviejų kultūrų angoje, kad, laikui atėjus ir sprendimo momentui prisiartinus, jie pakryptų mūsų vilčių ir idealų kryptimi. Jaunatviško džiaugsmo, brendimo amžiaus supratimo, pagrindinės meilės jaunam žmogui, gerbiant jo gyvenimo reikalavimų dvigubą našta, niekada nebūsim per daug. Lituanistinė mokykla visų pirma turi būti paremta meile, abipusiškai išsukiančia natūralią pagarbą ir ugdančią natūralų autoritetą.

Į šventę iš Chicagos atvyksta LB švietimo Tarybos pirmininkas Juozas Plachas ir Tarybos narys Juozas Masilionis. Po trumpo oficialios dalies ir mokyk-

los meninių pasirodymų, viršutinėje salėje bus galima lankyti ir apžiūrėti mokyklos veiklos ir darbų parodą.

Iki pasimatymo balandžio 3 d. 7 val. vakaro DMNP parapijos salėje!

Aurelija Balašaitienė

• APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį, tel. 531-2211.

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

JOURNEYMAN

SET-UP PERSON — automatic screw machines, Traubs and New Britains. Must be qualified to set-up complete job run, and know form tool grinding. Minimum 5 years experience as complete set-up person required. Rural So. California area near Palm Springs, Cal. Call 1-714-763-4614 for further information. JOBLIT PRECISION MACHINE, P. O. Box Draw S., Anza, Cal. 92306. (12-14)

PHILADELPHIA

TRADICINIS VELYKŲ STALAS

Atvelykio sekmadienį, balandžio 18 d., 1 val. p. p. Lietuvių Namų Čiurlionio salėje Lietuvių Tautodailės Instituto Philadelphiaios skyrius pirmą kartą Philadelphiaioje ruošia tradicinį Velykų stalą. Bus ir trumpa meninė programa. Bilietus reikia įsigyti iki Velykų sekmadienio, t. y. balandžio 4 d. Dėl informacijų kreiptis į skyriaus pirmininkę G. Maciūnienę. Visi maloniai kviečiami atsilankyti.

ST. PETERSBURG

LITUANISTIKOS KENT STATE UNIVERSITETE RĖMĖJAI

St. Petersburgė susiorganizavęs rėmėjų būrelis, paremti lietuvių programas Kento universitete, išrinko šios sudėties komitetą: pirmininkė — dr. Aldona Valis, vicepirm. — inž. Alf. Šukys, vicepirm. — santykiams su amerikiečiais — Victoria Jacobson, sekretorė — Ida Valauskienė, parengimų vadovė — Teresė Liutkienė, narys informacijai — Vacys Urbonas.

Rėmėjų būrelio komitetas planuoja suorganizuoti būrelį su didesniu skaičiumi narių, o dabar jau yra pilnai pasiruošęs vykdyti aukų rinkimą abiems fondams: Lithuanian Fellowship Fund ir Lithuanian Research Institute. Šiems fondams paremti, yra laukiama aukos, o ypač testamentiniai palikimai ir kviečiami visi lietuviai jungtis į Kento universiteto Lituanistinių programų rėmėjų eiles. Visos aukos Kento universitetui yra atleidžiamos nuo pajamų mokesčių. (vu)

Superior Savings

ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ SANTAUPŲ INDĖLIUS

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

**NAUJAS PATARNAVIMAS
ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS
ČEKIŲ SĄSKAITĄ**

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio

Už įnašus mokame 5 1/4% palūkanų

**PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI
ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS**

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00,
šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.

CLEVELANDE IR APYLINKĖJE

REMKIME MŪSŲ SPORTININKUS

Š. m. gegužės 8-9 dienomis Clevelande įvyks šiaurės Amerikos Lietuvių sporto žaidynės, kuriose varžysis dėl pirmenybių apie 700 jaunų lietuvių sportininkų krepšinio, tinklinio ir šachmatų turnyruose.

Tai šventei organizuoti yra sudarytas 24 asmenų komitetas, kuriam pirmininkauja Vytautas Jokūbaitis. Žaidynės vyks dvilikoje aikštė, o pagrindinė pirmenybių vieta bus Clevelando Valstybiniam Universitetui. Sportininkams apnakvindinti yra užsakyti Howard Johnson viešbutis (Lakefront Motor Lodge), kuriam komitetas laikinai suteikė "Olimpinio Kaimo" vardą. Numatyti susipažinimo banketai, susipažinimo ir priėmimo vakaras, laimėtojų dovanų įteikimo iškilmės, ir t.t. Smulkesnė programa bus skelbiama vėliau.

Toji milžiniška sporto šventė reikalauja ne vien organizatorių jėgų įtempimo, bet ir piniginių išteklių žaidynių 6000 dol. sąmatai padengti.

Šios savaitės laikotarpyje komitetas laiškais kreipsis į Clevelando visuomenę su prašymu šventės reikalams siųsti aukas. Iki šiol didesnio masto įvykiai Clevelande visada rado visuomenės pritarimą ir paramą. Komitetas tikisi, kad ir ši kartą į prašymą aukoti bus atsilipta. Sportas, kaip ir kiekviena kita lietuviška organizacija, mūsų jaunimo ir vyresniųjų tarpe turi stiprios įtakos, sveiko lenktyniavimo lietuviškoje nuotaike stengiantis tobulinti savo kūną, o šachmatuose — protą.

Remkime komiteto darbą materialiai, o organizacinę

PAVASARINIS DIRVAI PAREMTI BALIUS SU MENINE PROGRAMA

ĮVYKS Š. M. BALANDŽIO MĖN. 17 D., ŠEŠTADIENĮ, 7:30 VAL. VAK. LIETUVIŲ NAMŲ VIRŠUTINĖJE SALĖJE.

Meninę programą atliks

"Keturių sesučių" STANKUČIŲ muzikinis kvartetas iš Sudbury, Kanados.

Šokiams gros GENDRIKO kapela. Vaisėms maistą patieks "GINTARO" restoranas. Ant stalų bus patiekti aukštos rūšies gėrimai. Veiks ir baras.

Svečiai prašomi nesivėluoti užsakant stalus. Užsakyti galima šiais telefonais: K. Karalis — 229-2419, V. Stuogys — 486-2387, A. Mackuvienė — 692-2031 ir Dirvoj — 431-6344.

Įėjimo auka 15 dol. asmeniui.

Rengėjai

ALT S-GOS CLEVELANDO SKYRIAUS VALDYBA

naštą atliks sportą mylintys, jame dalyvaujantys ir jo svarbą vertinantys entuziastai.

A. Balašaitienė

ŠV. JURGIO ŠVENTĖ — RĖMĖJŲ PIETŲS

Balandžio 23 d. yra šv. Jurgio šventė. Norėdama specialiau paminėti savo šventojo Globėjo šventę, Clevelando šv. Jurgio lietuvių parapija rengia pietus, kurie įvyks balandžio 18 d. atvelykyje parapijos salėje. Pradžią 12 val. vidudienį. Šeiminkės žada paruošti autentišką lietuvišką velykinį stalą, kurio dar nesą buvę Clevelande. Šventės metu bus padėkota tiems, kurie per visus metus yra daug talkinę parapijai įvairiuose darbuose. Pagaliau šventė bus ir parapijinės šeimos šventė, nes juk parapija yra tarsi praplėsta krikščioniška šeima. Šventėje meninę programą atliks populiariusis jaunųjų skautų sekstetas Budėk. Smulkesnės informacijos bus paskelbtos vėliau.

• LB Clevelando Apylinkės metinis susirinkimas įvyks šį sekmadienį, balandžio 4 d. 4 val. p. p. Dievo Motinos parapijos salėje. Valdyba padarys metinės veiklos pranešimą, bus renkama dalis apylinkės valdybos ir kontrolės komisija. Kviečiame visus Clevelando lietuvius kuo gausiau dalyvauti.

• Romas Vasys, buvęs Pilėnų tunto tuntininkas, su šeima atvyksta iš Muskegon, Mich. Velykų šventės praleisti pas tėvus O. A. Vasius Clevelande.

• Clevelando lietuvių pensininkų klubo suėjimas bus balandžio 13 d., antradienį. Suėjime County Auditor M. J. Hatchadarian padarys pranešimą apimantį namų įkainavimą.

Nauja pensininkų klubo valdybą sudaro: pirm. J. Malskis, A. Karsokas, J. Budrienė, B. Tarutienė, A. Gelažienė, A. Johansonas, J. Balbatas, V. Bacevičius ir J. Citulis.

• Nijolė ir Algis Rukšėnai, gyv. Clevelande, kovo 20 d. sulaukė dukrelės, kurios gimimu džiaugiasi abu tėvai, broliukas ir seneliai Maineliai ir Rukšėnai.

PADĖKA

1982 m. kovo mėn. 5 d. po ilgos ir sunkios vėžio ligos, namuose mirė mūsų miela: žmona, motina, sesuo, močiutė, uošvė

A. + A.

LIUCINA

VILKUTAITIENĖ-BARANAUSKAITĖ.

Palaidota kovo mėn. 9 d. Visų Sielų Kapinėse, — Clevelande.

Nuoširdžiai dėkojame kun. J. Pakalniškiui už nuolatinį velionės lankymą ir pagūdą jos paskutiniaisiais gyvenimo metais. Taip pat mieliems kaimynams — dr. Leonildai ir Juozui Giedraičiams ir Broniui bei Zigmui Rimams, kurie per penkerius ligos metus mūsų šeimai suteikė visokeriopą pagalbą. Didelis ačiū dr. Tomui Kisieliui (Čikagoje) ir dr. Antanui Pacevičiui (Toronte), kurių rūpesčiu ir pagalba velionės ir šeimos sunkios valandos buvo labai palengvintos.

Dėkojame visiems kaimynams ir draugams, kurie nuolat ligonę lankė, dėkojame visiems, kurie, jai mirus, užprašė šv. Mišias, puošė jos karstą gėlėmis, pareiškė užuojautą per spaudą, ar savo auka, pagal jos paskutinį norą, parėmė jos mylimas Putnamo Vienuolyno Seseles.

Dėkojame Clevelando Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos parapijos klebonui kun. G. Kijauskui, SJ už jo jautrų atsiveikimo žodį koplyčioje ir už šv. Mišias, o kun. J. Kidykui, SJ už kapinėse atliktas apeigas.

Ypatingai esame dėkingi clevelandiškiams giminiams: Danutei Vilkutaitytei-Mikoliūnienei, jos dukrai Aldai ir Kęstučiui bei Ingridai Civrinskams už jų rūpestingą globą ir visokeriopą pagalbą.

Dėkingi visiems mieliems giminačiams ir draugams, kurie nepabijojo blogo oro ir suvažiavo (iš Kanados, Čikagos, Floridos, Washingtono ir Pittsburgho) pagerbti velionę.

Dėkui M. Šalinskienei — New Yorke ir Jakubui-Jakubauskui — Clevelande už labai mielą ir gražų laidotuvių patarnavimą.

Ačiū visiems dar kartą.

VYRAS — VYTAUTAS VILKUTAITIS,
DUKRA — RAMUNĖ,
ŽENTAS — ALGIS RIMAS,
ANŪKAI — ALGIS IR ANDRIUS RIMAI,
SESUO — SOFIJA PACEVIČIENĖ IR
BROLIS — STASYS BARAS
SU ŠEIMOMIS.

Visi maloniai kviečiami dalyvauti
ŠV. KAZIMIERO LITUANISTINĖS MOKYKLOS

25 metų sukakties minėjime —

KONCERTE

šeštadienį, balandžio 3 d., 7 val. vak.

DIEVO MOTINOS PARAPIJOS AUDITORIJOJE.

Dainų, muzikos, tautinių šokių ir dailiojo žodžio programą atliks daugiau kaip 100 Clevelando jaunimo — dabartinių ir buvusių mokinių.

Programai vadovauja muz. Alf. ir O. Mikulskiai.

Po programos — vaisės ir šokiai.

Bilietai — po \$3.00, jaunimui ir pensininkams po \$2.00 — gaunami pas D. Ješmantą, tel. 692-3634, DMNP parapijos kavinėje ir prie įėjimo.

• OHIO AUTO BODY, savininkas Jonas Švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 44094, sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukius, automobilį atitepmia į savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel. (216) 942-8038 ir viskas bus sutvarkyta.

HOUSE FOR SALE

2 bedrooms, kitchen, living room, 18622 Muskoka Ave. Tel. 481-1309.

DIRVA

• LB New Yorko apygardos suvažiavimas įvyko š. m. kovo 20 d. Kultūros židinyje, Brooklyne, N. Y.

Suvažiavimą atidarė apygardos pirm. Aleksandras Vakselis. Apie praeitos kadencijos veiklą pranešimus padarė kiekvienas valdybos narys iš savo eitų pareigų. Po diskusijų vyko New Yorko apygardos 7-nių apylinčių pranešimai. Į naują LB New Yorko apygardos valdybą išrinkti: A. Vakselis — pirm., V. Alksninis, A. Vebeliūnas, V. Padvarietis, A. Balsys, M. Klevečkienė, A. Staknienė, J. Adomėnas, J. Šližys ir bus pakviestas Jaunimo Sąjungos atstovas.

• Albinas Stukas, gyv. Elizabethe, didelis Dirvos rėmėjas, atnaujinamas pre-

numeratą pridėjo auką 28 dol. Jis rašo: "Aš sveikinu jus ir jūsų bendradarbius už gerą Dirvos redagavimą, Tik dėkit daugiau pastangų, kad mūsų vadovaujančius veiksmus sujungti. Dėl Lietuvos laisvinimo, nors jų visi norai geri, bet tik per daug vadų su maža kariuomene. Reikia vieno gero gaspadoriaus."

• Dr. Kęstučiui Valiūnui, buv. Vliko pirmininkui, kovo 9 d. New Rochelle ligoninėje buvo padaryta sunki, bet sėkmingai pavykusi operacija.

• Dr. Algis Martell, gyv. Reno, atnaujinamas prenumeratą, Dirvai paremti pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

• Aleksandra Vaisiūnienė, gyv. Caracas, Venesueloje, aktyviai besireiškianti lietuvių spaudoje ir bendruomenės veikloje, kovo 13 d. mirė ištikta širdies smūgio. Palaidota kovo 14 d.

Velionės vyrui ir giminėms reiškiamo užuojautą.

• Lietuvos Diplomatinės Tarnybos istorijai leisti au-

kojo šie asmenys: 100 dol. Kazimieras Naušėdas, Barquisimeto, Venesuela; 25 dol. Jonas Kutra, Santa Monica, Calif.

Aukoję 100 dol. ar daugiau bus įrašyti į knygą kaip garbės rėmėjai, 25 ar daugiau — garbės prenumeratoriai.

Aukus prašome siųsti: Lithuanian Independence Fund, Inc. 87-80 96 Street, Woodhaven, N. Y. 11421.

• LB Worcesterio apylinkės valdyba, per John Baškį, siųsdama auką 25 dol., rašo: "Įvertindama Dirvos gerą informaciją ir vedamą kovą lietuvių išlaikyme, skiria 25 dol. sunkiom leidymo sąlygom palengvinti." Ačiū.

• Inž. G. Kazlauskas, Astra-Arc Co. įmonės, esančios Sun Valley, Ca., prezidentas, atnaujinamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 23 dol. Ačiū.

PREZIDENTO A. SMETONOS FILMAS FLORIDOJE

Palm Beach lietuvių Klubas vasario mėn. susirinkime prisiminė Maironio 120 metų gimimo ir 50 metų mirties sukaktis. Taip pat tame pačiame susirinkime buvo prisiminta ir Amerikos lietuvių dovanoto Lietuvai Laisvės Varpo 60 metų sukaktis.

Kovo mėnesio susirinkime dr. Vytautas Damijonaitis skaitė įdomią ir vyresnio amžiaus žmonėms svarbią paskaitą apie žmogaus dvasinę represiją. Jis vaizdžiai nusakė tos ligos priežastis ir būdus jos išvengti.

Balandžio mėnesio susirinkime klubo valdyba yra numaciusi parodyti Tautinės S-gos susuktą filmą. Šiame filme yra matomi Lietuvos vaizdai, Prezidento A. Smetonos gyvenimo šioje šalyje akimirkos bei jo laidotuvės Clevelande. Šis susirinkimas įvyks penktadienį, balandžio 2 d. 12 val. North Palm Beach bibliotekos kino salėje. Įžangos žodį tars Tautinės Sąjungos veikėjas Antanas Garmus.

Kaip jau įprasta, seansui pasibaigus bus kuklios vaišės.

Šis filmas Floridoje jau buvo rodytas Daytona Beach lietuviams ir susilaukė išimtinai didelio šio lietuviško telkinio dėmesio. Klubo valdyba kviečia lietuvius ir tolimesnių vietovių tą dieną apsilankyti Palm Beach. (Jzd.)

A. A.

LIUCIJAI VILKUTAITIENEI

mirus, jos sesutę SOFIJĄ PACEVIČIENĘ, brolių STASĮ BARĄ, jo šeimą ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame

Vincentina ir Jonas
Jurkūnai

Didžiai mielai

A. + A.

EMILIJAI STATKUVIENEI

amžinybė išėjus, jos vyrą KAZĮ, sūnų RIMĄ, dukras VITĄ ir GRAŽINĄ, bei kitus gimines ir artimuosius, nuoširdžiai užjaučiame

Kazimiera ir Adolfas
Čampės

Waterbury, Conn.

1982 metais kovo 6 d. mirė mūsų mielas pusbrolis ir dėdė

A. A.

VYTAUTAS BIELIŪNAS

buvo palaidotas kovo 10 d. Visų Sielų kapinėse, Clevelande.

Širdingai dėkojame kunigams, organizacijoms ir visiems, kurie savo atsilankymu, gėlėmis ar mišių aukoms, pagerbė velionį, dalyvavo atsisveikinime ir palydėjo į kapus. Didelis ačiū Mainelių šeimai už rūpestį jo sunkioje ligoje.

Nuliūdę,

Veronika Melinienė
Remigijus ir Alice Meliniai
Valentinas ir Regina Meliniai
Vladas ir Diana Meliniai
Rimas ir Marytė Mykolaičiai

A. A.

EDWARDUI MILLEK

mirus, jo seserims STEFANIJAI, ONUTEI, MARYTEI ir kitiems artimiesiems giliausią užuojautą reiškiamo

Aldona ir Edis
Blumentaliai

Barbara ir Vacys
Petkai

Roma ir Henrikas
Tatarūnai

Antanina ir Pranas
Petraičiai

Jadzė ir Vladas
Dautai

Elzė ir Vytas
Račkauskai

PADĖKA

A. A.

INŽ. JONUI GAIŽUČIUI

staiga mirus širdies smūgiu š. m. vasario mėn. 28 d., dėkojame dvasiškiams už šv. Mišias, religines apeigas laidotuvių namuose ir kapinėse.

Nuoširdžią padėką reiškiamo karsto nešėjams, organizacijų atstovams kurie išreiškė organizacijų užuojautas žodžiu, raštu ar spaudoje. Visiems pažįstamiems, kurie velionį palydėjo į kapines, lankė laidotuvių namuose, užprašė šv. Mišias, atsiuntė gėles, įamžino velionio vardą Lietuvių Fonde ar Tautos Fonde, pareiškė užuojautas per laikraščius, radiją ir laiškais.

Nuoširdžiai dėkojame Korporacijai Neo-Lithuania už sargybą ir palydėjimą į kapines. Laidotuvių vedėjui už rūpestingą tvarką ir lietuviškų apeigų pravedimą.

Nuoširdi padėka visiems.

LIŪDINTI ŽMONA PAJAUTA GAIŽUTIENĖ
DUKRA DR. DALIA GAIŽUTYTĖ
SŪNUS ARCHITEKTAS RIMAS GAIŽUTIS
IR MARTI EGLĖ

Mielą

ONUTĘ ŠIAUDIKIENĘ,

jos sesutei BRAZILIJOJ mirus, nuoširdžiai

užjaučiame

Vincentina ir Jonas
Jurkūnai

Mirus buvusiam mūsų mokyklos mokytojui

A. + A.

SIMONUI LANIAUSKUI,

nuoširdžiai užjaučiame jo dukterį, mūsų mokyklos mokytoją, REGINĄ ŠILGALIENĘ, žmoną STASĘ, sūnus RIMANTĄ, VIKTORĄ ir dr. MARIŲ, vaikaičius INĄ, DAINIŲ ir MATĄ ir kitus gimines bei artimuosius

Šv. Kazimiero
Lituanistinė Mokykla